

יוצא לאור לפרשת פינחס ה'תשפ"ג - "שנת הקהל"
(מספר 43)

מפרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בעניני גאולה ומשיח

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושתים לבריאה
ה' תהא שנת נפלאות בכל
שנת הצד"ק לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מפתח ותוכן

פ' פינחס

א. פינחס - זה אליהו, מבשר הגאולה 3
"פינחס" מלא כמו "תולדות פרץ" מלא; שייכותו לגאולה העתידה;
פינחס - זה אליהו

ב. "עשה כאן ארץ ישראל" בערב הגאולה 5
תוכן העבודה "לעשות כאן ארץ ישראל", והלימוד מענין חלוקת
הארץ ע"פ הגורל, מחשבה דיבור ומעשה בחלוקת הארץ, וכן
בכיבוש העולם לעשותו דירה לו ית'

בין המצרים - פינחס

ג. העבודה בשמחה בבין המצרים

מצד ענינם הפנימי שיתגלה לעת"ל 19
להוסיף בשמחה (באופן המותר) ב"בין המצרים", כי הירידה היא
צורך עליו, ולא רק צורך עליו, אלא תיכף בהתחלת הירידה - ניכרת
העלי, כמודגש בקביעות שנה זו: 1) התחלת בין המצרים הוא
ביום ג' שהוכפל בו כי טוב, בשנת השמיטה, 2) פ' השבוע - פינחס,
שענינו רק העלי' הבאה לאחרי הירידה (בס"פ בלק), 3) סיום
הפרשה - "שמיני עצרת תהי' לכם"; ההוראה בפועל - בהצלת
תינוקות שנשבו בין העכו"ם, ותינוקות כפשוטן - בנוגע לחינוך
שלהם בזמן הקיץ

הוספה / בשורת הגאולה

ד. משיחות ש"פ פינחס, כ"ד תמוז מבה"ח מנחם-אב ה'תנש"א 30
כבר סיימו הכל, כולל גם "צחצוח הכפתורים", וסיימו גם ה"עמדו
הכן כולכם", "הכל מוכן לסעודה", מען האלט שוין ממש בא דער
גאולה, "הנה זה (משיח) בא" תיכף ומיד ממש; כאו"א צריך להרגיל
את עצמו להגאולה ולהעמיד עצמו במצב ורגש של גאולה, ע"י
העבודה של "מאך דא ארץ ישראל" - שלימות העבודה במחשבה
דיבור ומעשה

ה. מקונטרס "בענין מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל" 33
דיוק לשון הרמב"ם "ובנה מקדש במקומו"; ביאור דברי המדרש
"בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש כו"; גודל
העילוי ד"בית רבינו שבבבל"; גודל הזכות להשתתף בבניית "בית
רבינו שבבבל" כהכנה לירידת והתגלות מקדש העתיד תיכף ומיד;
"בית משיח" בגימטריא "פרצת" 770

פינחס

פינחס – זה אליהו, מבשר הגאולה

אלי' הי' הרי תלמידו של אחי' השלוני', רבו של הבעל שם טוב, שהבעש"ט התנהג אף הוא בתנועה של אהבת ישראל, ועד"ו לאחריו אדמו"ר הזקן, שהי' נשמה חדשה, ועד"ו הרביים הבאים אחריו, שע"י אהבת ישראל שלהם שנהגו בה בעצמם, ואשר תבעו דוגמתה מהמקושרים אליהם, הנה עי"ז נזכה לאלי' מבשר הגאולה.

ב. וזאת יש לדעת, שהרבי כ"ק מו"ח אדמו"ר תובע מכל אחד את הענין של אהבת ישראל, לקרב כ"א מישראל, אפילו הפשוטים ביותר. כיון שלבד זאת שגם הפשוטים יקרים אצל הקב"ה, כבן לאביו, הנה לבד זאת יש המעלה העצמית של פשיטות.

ובנוגע לתלמידים שנוסעים בשליחות המרכז לעניני חינוך" – עליהם לדעת, שהתנועה של קנא קנאתי צריכה להיות בנוגע לעצמו, אבל בנוגע לזולת צריך לנהוג באהבת ישראל, ועי"ז נזכה להנה אנכי שולח לכם את אלי' הנביא שיבשר את הגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

ג. ...פינחס – זה אלי', שיבוא לבשר את הגאולה העתידה בקרוב ממש. השייכות של אלי' הנביא לבשרת הגאולה מובנת גם על פי מה

א. לגבי התיבה פנחס ישנם חילוקי דיעות כיצד לכתבה, חסר או מלא. הענין של מלא הוא על דרך מ"ש: אלה תולדות פרץ, תולדות מלא, שיש לזה שייכות למשיח, כיון שאז יהי' באופן כפי שעולם על מילואו נברא¹.

השייכות של פנחס לגאולה העתידה היא:

על פנחס נאמר, שהוא קינא קנאת ה' במעשה זימרי. גם לאחר מכן – שהרי פנחס זה אלי'² – נאמר לגבי אליהו³, קנא קנאתי להוי' אלקי צבאות. לכן אמר הקב"ה, הנני נותן לו את בריתי שלום, שהוא יהי' בברית המילה של כ"א מישראל, ואשה כמאן דמהילא דמיא⁴, ויראה שעם ישראל אינם כלל כפי שחשב.

כלומר, שמהקנא קנאתי להוי' נוצרה אצלו לבסוף תנועה של אהבת ישראל, שהוא מתבונן במעלותיהם של ישראל, ולכן הוא גם יבשר את הגאולה.

סעיפים א"ב משיחת ש"פ בלק, י"ד תמוז, תשס"ו. סעיף ג משיחת ש"פ חו"ב, י"ב תמוז, תשכ"ב. נדפס בלקו"ש ח"ב ע' 609¹⁰. תרגום מאידית.

(1) להעיר מזהר חלק ג נז, ב.

(2) רות ד, יח.

(3) ראה בראשית רבה פרשה יב, וא"ו.

(4) תרגום יונתן וארא ו, יח ובכ"מ. רלב"ג

למלכים א יז, א.

(5) מלכים א יז, י.

(6) עבודה זרה כז, א.

(7) ראה הקדמת הרמב"ם לספר היד החוקה.

(7*) ראה לקו"ש ח"ב עמוד 368 הערה 21.

(8) מלאכי ג, כג.

המבואר במקום אחר שתיכף לאחר מתן תורה היתה יכולה להיות הכניסה לארץ (על ידי משה ולתמיד) לולא הענינים נתן לפנחס כהונת עולם, נותן לו את בריתי שלום, היתה יכולה להיות הכניסה לארץ על ידי יהושע ולתמיד, גאולה שלימה¹⁰ - כאשר ההקדמה לזה הוא הענין דפנחס זה אלי' מבשר הגאולה. אלא שלא זכו - והי' מה שהי', עד שכלו כל הקצין, ובמהרה בימינו יבוא אלי' הנביא מבשר טוב ביאת משיח צדקנו ויגאלנו בגאולה האמיתית והשלימה.

שנתבאר לעילי בנוגע לחילוק בין משה ואלי', שמשה רבינו אף על פי שכשנולד נתמלא הבית כולו אור, אך הדבר לא חדר בגשמי עצמו, שלכן גופו טעון קבורה. מה שאין כן אלי' בחינת (ובגימטריא) ב"ן, פעל זיכוך בגופו הגשמי, עד שעלה בסערה השמימה. וזה קשור עם הגאולה העתידה, שענינה הוא וראו כל בשר, שהבשר הגשמי יודרך עד כדי כך שיראה אלקות.

וענין זה התחיל מהזמן בו נאמר הנני נותן לו את בריתי שלום. על דרך

(9) ד"ה כי מראש צורים אראנו - תשכ"ב, ובהמאמרים הקודמים.

(10) ראה ס"פ עקב.

Reprinted with permission of:
"Vaad L'Hafotzas Sichos"
 by:
Moshiach Awareness Center,
 a Project of:
Enlightenment For The Blind, Inc.
 602 North Orange Drive.
 Los Angeles, CA 90036

Tel.: (323) 934-7095
 Fax: (323) 934-7092
<http://www.torah4blind.org>
 e-mail: yys@torah4blind.org
Rabbi Yosef Y. Shagalov,
Executive Director
 Printed in the U.S.A.

פינחס ה

„עשה כאן ארץ ישראל“ בערב הגאולה

וצריך ביאור מהו תוכן העבודה ד„עשה כאן ארץ ישראל“ – דלכאורה: ע”פ דין הרי „כאן“ (חוץ לארץ) אינו „ארץ ישראל“! שלימות העבודה בתומ”צ דבנ”י היא דוקא בארץ ישראל (כמבואר בכמה מדחז”ל⁴). וגם בהיותנו „כאן“, במקום וזמן הגלות, מתפלל יהודי (ופניו כנגד ארץ ישראל⁵) ג’ פעמים בכל יום (חול), וקבצנו יחד מארבע כנפות הארץ לארצנו⁶, וכיו”ב,

ובפרט בדורות האחרונים ובזמנים האחרונים, ובזמן הכי אחרון – שלפי כל סימני הגאולה הרי „הנה זה (משיח) בא“⁷ (כדלקמן סי”א),

מהו א”כ תוכן ההוראה „עשה כאן ארץ ישראל“!?

ובפרט שברגע שלאחרי זה יוצאים כבר מהגלות והולכים לארץ ישראל כפשוטה.

ב. ויובן זה בהקדים ענין בפרשתנו:

בנוגע לחלוקת ארץ ישראל שהיתה „על פי הגורל“ – כמסופר בפרשתנו⁸

א. אחד מהחידושים בפרשתנו הוא – ענין נחלת וחלוקת ארץ ישראל לכל שבט ולכל יהודי.

בעמדנו על סף הגאולה האמיתית והשלימה, כמובן מכל סימני הגאולה (כמדובר לאחרונה כמ”פ) – מובן שלכל לראש ישנו מזה הלימוד בנוגע לנחלת וחלוקת ארץ ישראל בפשטות בהגאולה. אבל כיון שעומדים אנו עדיין ברגע שלפני הגאולה, מובן שצריכים ללמוד מזה לימוד גם עתה – כיון שהתורה היא נצחית⁹, הוראה נצחית לכל הזמנים ולכל המקומות.

ויש לומר ע”פ הוראת הצמח-צדק ליהודי שרצה לעלות לארץ ישראל לשקוד שם בתורה ועבודה – „מאך דאָ ארץ ישראל“ (= עשה כאן ארץ-ישראל). היות שזה סופר ונתפרסם (ע”י כ”ק מו”ח אדמו”ר¹⁰) לכל יהודי, מובן שמזה נעשה הוראה לכל אחד – שגם כאשר נמצאים „כאן“, בחוץ לארץ, ובזמן הגלות (אפילו רגע האחרון שבה) – צריכים „כאן“ – במקום וזמן זה – לעשות „ארץ ישראל“.

(* משיחות ש”פ פינחס, מבר”ח מנחם-אב, כ”ד תמוז ה’תנש”א. נדפס בטה”ש ה’תנש”א ח”ב ע’ 695 ואילך. תרגום מאידית.

(1) ב”ב קכב, א.

(2) תניא רפ”ז (כב, ב). ובכ”מ.

(3) במכתבו מכ’ מנ”א תרפ”ה – אגרות קודש שלו ח”א ע’ תפה ואילך. וראה לקו”ש ח”ב ס”ע 621.

(4) ראה כתובות קי, ב ואילך. וראה בארוכה אנציקלופדי’ תלמודית ערך ארץ ישראל ע’ ריה ואילך. ע’ רכג ואילך. וש”נ.

(5) ברכות ל, א. טושו”ע או”ח רסצ”ד.

(6) ברכת תקע בשופר ב, שמונה עשרה”.

(7) שה”ש ב, ה. ובשה”ש ע”פ.

(8) כו, נו.

- מביא רש"י (ממדרשי חז"ל¹⁰) ש"הגורל הי' מדבר", "הגורל עצמו הי' צוות ואומר אני הגורל עליתי לגבול פלוני לשבט פלוני".

וצריך להבין הטעם והתועלת שבנס זה: הרי אין הקב"ה עושה נס "למגנא"¹¹. א"כ לשם מה הוא עשה את הנס ש"הגורל הי' מדבר". הי' יכול להיות הברור בנוגע לחלוקת הארץ (גבול פלוני לשבט פלוני) ע"פ הגורל (כפי שהוא בכל גורל בלי נס שהגורל מדבר)?¹²

ואע"פ שהקב"ה רצה להראות לבנ"י שהגורל הוא ענין אמיתי ע"פ ה' (ולא באקראי) - הרי ע"ז כבר הי' נס קודם לזה שהראה ש"הגורל הי' על פי רוח הקודש": "אלעזר הכהן הי' מלובש באורים ותומים ואומר ברוח הקודש אם שבט פלוני עולה תחום פלוני עולה עמו"¹³, שזה הראה לבנ"י שהגורל הוא

אמתי וישר¹⁴. א"כ לשם מה צריכים לנס¹⁵ ש"הגורל הי' מדבר"¹⁶?
ג. ויש לומר הביאור בזה:

כיון שהקב"ה צוה ש"אך בגורל יחלק את הארץ"¹⁷ ("על פי הגורל תחלק נחלתו"¹⁸), "והתנחלתם את הארץ בגורל"¹⁸), ודוקא ע"י הגורל ("אך בגורל") ולא באופן אחר - לכן היתה החלוקה והברור של כל חלק בארץ צריכה להיות ע"י הגורל עצמו (ולא ע"י דבר אחר)¹⁹.

ויש לומר שלכן גם הברור באמיתית ענין הגורל הי' ע"י הגורל עצמו ("הגורל עצמו הי' צוות כו"), כיון שאם שייך ספק אם הגורל הוא באקראי, וצריכים להגיע לדבר אחר (רוח הקודש וכיו"ב) בכדי להראות שהוא אמת ומכוון - ה"ז מורה שהגורל עצמו אינו פועל את חלוקת הארץ בשלימות, ולכן "הגורל עצמו הי' צוות כו", ע"ז פעל הגורל עצמו בשלימות את החלוקה,

(9) כו, נו, שם, נד.

(10) תנחומא פרשתנו ו. במדבר פרשתנו פכ"א, ט.

(11) דרשות הר"ן דרשה ת. ועוד.

(12) ועפ"ז צלה"ב גם: מהו ההכרח ש"על פי הגורל" פירוש ש"הגורל הי' מדבר". דאף שלמדים זה מיתור הכתוב, שהרי לעיל מיני' נאמר "אך בגורל יחלק את הארץ" (ראה מפרשי המדרש שם. משכיל לדוד כאן) - הרי יש לפרש היתור כדרשת הגמרא (ב"ב קכב, א) עה"פ, ש"על פי הגורל" בא להוסיף שנתחלקה באורים ותומים (ראה רשב"ם ב"ב שם: על פי - משמע על פי אורים ותומים. וראה גם פרש"י עה"פ (בהמשך לדבריו ש"הגורל הי' מדבר"): מגיד שנתחלקה ברוח הקודש לכך נאמר על פי ה', ואכ"מ), שאלעזר הכהן הי' מלובש באורים ותומים והי' מכין ברוח הקודש לעליית הגורלות. (13) פרש"י פרשתנו שם, נד. מכ"ב שם. וכ"ה בתנחומא ובמדבר שם.

(14) רשב"ם ב"ב שם: וע"ז מתקרה דעתן של ישראל שרואין שהגורל הי' עולה כמו שנתנבא תחלה ויודעים שתחלקה ישרה היא.
(15) ראה תנחומא ובמדבר שם: "וזה היתה יתרה".
(16) ולהעיר מתוד"ה אך - סנהדרין מג, ב. וראה ד"ה אך בגורל באוה"ת פרשתנו (ע' א"סד ואילך), תרכ"ו (ע' קעא. קעט"פ).
(17) פרשתנו כו, נה.
(18) מסעי לג, נד.
(19) ראה רשב"ם ב"ב שם בביאור הטעם שלהגורל הי' צריכים לשני קלפי, אחד לשבטים ואחד לתחומין ולא סגי בחד דתחומין ולימא עכשיו אני נוטל מה שיעלה בידי לצורך ראובן דא"כ אין כל החלוקה עשויה בגורל וקרא קאמר אך בגורל וגוי' בלא הוצאת דיבור מפיו".

בעצמו „אמר” באופן ברור וגלוי ש„גבול פלוני לשבט פלוני”²⁰.

ד. אבל עדיין צריך ביאור בזה:

ענין הגורל אינו ענין לעצמו, אלא אמצעי לחלוקת הארץ וישוב הארץ. ועד”ז ה„דיבור” של הגורל אינו נוגע לעצם חלוקת הארץ ע”פ הגורל, אלא זהו דבר צדדי לכאורה – הוכחה על אמיתית ענין הגורל, או לפרסם הדבר. למאי נפקא מינה א”כ בחלוקת הארץ אם הבירור באמיתית ענין הגורל (ופרסום הדבר) בא ע”י הגורל עצמו או באופן אחר (ע”י רוח הקודש דהאורים ותומים, או על פי ה’ וכיו”ב). אפילו אם א”ז בא ע”י הגורל עצמו – ג”כ מתקיים בשלימות הציווי ד, בגורל יחלק את הארץ”.

בסגנון אחר: אילו ה’ הגורל מצוה ותכלית לעצמה (ולא לשם ענין אחר – חלוקת הארץ), ו„הגורל ה’ מדבר” ה’ חלק מעצם ענין הגורל וחלוקת הארץ על ידו, ה’ ניתן להבין מדוע כל פרטי החלוקה – כולל הבירור שהגורל הוא ענין אמיתי – צריכים להעשות דוקא ע”י הגורל עצמו; אבל היות שהגורל הוא רק האופן שבו הקב”ה רצה שיחלקו את ארץ ישראל, ז.א. שבזה נוגע תוצאת הגורל (ולא הגורל עצמו) – הרי בכדי לקיים את הציווי „אך בגורל יחלק את הארץ” מספיק לכאורה שיחלקו את הארץ ע”פ הגורל, והבירור באמיתית הדבר – שהוא פרט צדדי – יכול לבוא באופן אחר; מדוע צריכה

האמת שבזה להתברר דוקא ע”י הגורל עצמו, וצריכים לעשות לשם כך נס מיוחד, ואין זה מספיק שידעו זאת ע”י הנס ש„הגורל ה’ ע”פ רוח הקודש” דהאורים ותומים על ידי אלעזר הכהן?

ויש לומר בזה ע”פ ביאורו של הרגצ’ובי²¹, שבתורה ובקדושה, כל דבר אף שהוא הכרחי לכאורה הכל בכוונה מכוון ומצוה ע”פ ה’”” וע”ד בנוגע למסעות בני” במדבר, שאע”פ שזה ה’ הכנה ואמצעי להגיע לארץ ישראל – „הוה המצוה גם עצם ההליכה וכן המקומות שבאמצע הדרך הוה ג”כ מצוה” (כמ”ש²² „ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה’”²³ ועד”ז בכמה עניני קדושה (בעבודת המקדש), הרי ענין שהוא רק הכנה והקדמה (מוכרתת) לענין אחר, מקבל ג”כ חשיבות וגדר דקדושה²⁴ וע”ד בנוגע להולכת הדם למזבח, שהגם שההולכה היא רק בשביל העבודה דזריקת הדם על המזבח (שע”פ טבע צריכים הולכה בשביל זה), הדין הוא²⁵ שבהולכה גופא ישנה חשיבות וגדר דעבודה, ועד ש„מחשבה פוסלת” בה.

ויש לומר שעד”ז – ויתירה מזה –

(21) ראה צפע”ג עה”ת ר”פ מסעי. מההו”ת נא, ג. מפענח צפונות פ”ז. ובכ”מ.

(22) מסעי לג, ב.

(23) ראה עירובין נה, ב: כיון דכתיב בהו על פי ה’ יחנו ועל פי ה’ יסעו כמאן דקביע להו דמי (הובא בצפע”ג שם).

(24) ויש לומר דוגמא לזה מחצר המשכן והקלעים, שאף שהם טפלים והקדמה לקדושת המשכן עצמה, נקבעת הקדושה גם בהם.

(25) זבחים יג, א במשנה. רמב”ם הל’ פסוה”מ פ”ג ה”ד.

(20) והטעם (בפנימיות הענינים) שהיו צריכים גם לרוה”ק (ע”י אורים ותומים) – ראה ד”ה אך בגורל תשל”ה ס”ט (סה”מ מלוקט ח”א ע’ קמו).

(כמ"ש²⁸ „פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה“) ולעשות ממנו דירה לו יתברך בתחתונים²⁹, מקום שבו נמצא הקב"ה בגילוי (כביכול כאדם בדירתו הפרטית).

בכדי שעבודת הכיבוש תהי' בשלימות צריכה היא להיות בכל הפרטים - הן בהנכבש והן בהכובש: (א) כיבוש הארץ בשלימות הוא כאשר כובשים את כל הארץ (כפי שהי' ככיבוש ארץ ישראל). אם נשאר חלק מהארץ שלא נכבש - הרי הכיבוש כולו אינו בשלימות³⁰ (גם דחלקי הארץ שכן נכבשו). כפשטות הענין, שאז עדיין ישנה סכנה מהאנשים בחלק הארץ שלא נכבש. ועד"ו (ב) מצד הכובש: מתי הכיבוש הוא בשלימות - ובאופן שניכר בגלוי בהנכבש שהוא נכבש לגמרי ע"י הכובש - כאשר הכובש שקוע בפעולת הכיבוש בכל כחותיו, בכל פרטי המציאות שלו, שכללות פעולת האדם (הכובש) בעולם היא ע"י שלשה הלבושים שלו - מחשבה דיבור ומעשה³¹. אם אין הוא כובש את הארץ עם כל שלשה הלבושים - (אלא במעשה בלבד ללא תכנון (במחשבה), וללא הוראות (בדיבור) לפקדי החיל ולהנכבשים, או רק במחשבה ומעשה,

הוא בנוגע להגורל שעל-ידו „יחלק את הארץ“: אע"פ שהגורל הוא הקדמה לחלוקת הארץ, אבל כיון שזהו האופן לחלק את הארץ, ויתירה מזה: חלוקת הארץ על פי הגורל הוא ציווי ה' (וכמה פעמים) - ה"ו (הגורל) מקבל חשיבות וגדר לעצמו (נוסף על כך שזהו אמצעי לחלוקת הארץ), וגם הפרטים צדדיים שבוז - הברור שהגורל הוא ע"פ ה' ופרסום הגורל - בהיותם פרטים דובר שבקדושה, נוגעים לעצם הענין;

ולכן הי' נוגע לשלימות ענין הגורל - בקיום ציווי ה' שחלוקת הארץ תהי' „על פי גורל“ - ש„הגורל עצמו הי' צווח ואומר אני הגורל עליתי לגבול פלוני לשבט פלוני“, שמורה על כך שהגורל עצמו (שיש לו חשיבות לעצמו) יש בכחו לפעול את חלוקת הארץ (בלי ספק), כנ"ל.

ה. הביאור בזה בפנימיות הענינים: כיבוש, חלוקת וישוב הארץ מרמו על עבודת בני' לכבוש את „ארץ כנען“, „ארצות שבעה גוים“²⁶, ולעשות מהם ארץ ישראל, ארץ הקודש, ז.א. ארץ יהודית וקדושה, ארץ שבה ניכר בגלוי שייכותה ליהדות, אלקות וקדושה, עי"ו שבנ"י מנצלים את הארץ לקיים בה (ועל-ידה) את המצוות התלויות בארץ, ולבנות שם את בית המקדש, שעליו אומר הקב"ה²⁷ „ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם“.

שווהי הכוונה ותכלית של כל הבריאה - לכבוש את גשמיות העולם

(28) בראשית א, כח.

(29) תנחומא נשא טז. ועוד. תניא פל"ו.

(30) ולהעיר שכבוש ארץ ישראל צ"ל כיבוש רבים, „אבל יחיד מישראל או משפחה או שבט שהלכו וכבשו לעצמם מקום אפילו מן הארץ שנתנה לאברהם אינו נקרא ארץ ישראל כו“ (רמב"ם הל' תרומות פ"א ה"ב).

(31) תניא פ"ד. וראה בארוכה סה"ש תש"נ

ח"ב ע' 463 ואילך.

(26) לשון רש"י ר"פ בראשית.

(27) תרומה כה, ח.

כידוע ששלימות קיום המצוות הוא ע"י קיומם במחשבה דיבור ומעשה - הן בכללות המצוות המתחלקות למצוות התלויות במחשבה, התלויות בדיבור והתלויות במעשה [ובכללות: תורה שהיא בעיקר בדיבור, עבודה (תפלה) שהיא בעיקר בלב (מחשבה), וגמילות חסדים (מצוות) שהם בעיקר במעשה³³], והן כל מצוה בפני עצמה צריך יהודי לקיים במחשבה דיבור ומעשה³⁴; כוונת המצווה³⁵ (מחשבה)³⁶, ברכת המצוה³⁷ (דיבור) ומעשה המצוה (מעשה)³⁸.

דהגם שמן הדין ישנם חילוקים במצוות, מצוות התלויות בעיקר במעשה, או בדיבור או במחשבה (או בשנים מהם או בכל השלשה) - אמנם שלימות קיום המצוות, ובפרט כאשר מדובר ביחס למילוי שליחות האדם למטה (ולא רק בנוגע לשכר ועונש ועבודתו בדיעבד) - ה"ז דוקא כאשר

וכיו"ב) - חסר בשלימות הכיבוש (ובדרך ממילא - גם בכיבוש דכל הפרטים דמציאות הנכבש).

ועד"ז היא ההוראה בנוגע לכיבוש העולם בעבודה רוחנית לעשות דירה לו יתברך בתחתונים - ששלימות הדירה היא דוקא כאשר (א) זה תודר בכל הפרטים דהדירה עצמה (וע"ד הנכבש), שבכל פרט דהדירה ניכר שזה שייך לבעל הדירה, (וב) של האדם הדר בהדירה, שנמצא בגילוי ובהתפשטות גמורה - בכל פרטי מציאותו (במחשבה דיבור ומעשה) בדירתו, כיון שזהו מקום קביעותו (דירתו). ועד"ז הוא גם כביכול בנוגע להדירה לו יתברך בתחתונים: שלימות הדירה מתבטאת בזה שכל פרטי התחתונים (לשון רבים) הם דירה להקב"ה בגלוי, שעצמותו ומהותו ית' נמצאת שם בגלוי, ביחד עם כל ה"כחות" וה"לבושים" שלו, הגילויים בסדר השתלשלות (עשר ספירות), שמתחלקים בכללות למחשבה דיבור ומעשה (בריאה יצירה ועשיי)³².

ו. וכיון שהדירה לו יתברך בתחתונים נעשית ע"י עבודת בני, הרי מובן שגם ביהודי (הכובש את הארץ) צריכה להיות שלימות העבודה בכל פרטי הכחות ולבושים שלו, במחשבה דיבור ומעשה: נוסף ע"ז שהוא עושה ממנו בעצמו „דירה" להקב"ה, ע"ז שעובד את הקב"ה במחשבה דיבור ומעשה שלו - צריכה גם עבודתו בעולם (בקיום המצוות ועד"ז בדברי רשות לשם שמים) להיות בכל מציאותו, מחשבה דיבור ומעשה שלו.

(32) בהבא להלן ראה סה"ש תש"נ שם.

(33) לקו"ת אחרי כה, סע"ד ואילך.
 (34) לקו"ת ריש פרכתנו. אוה"ת יתרו ע' תתקלו.
 (35) דקיי"ל מצוות צריכות כוונה (ברכות יג, א. וש"נ) - אוה"ת שם.
 (36) וגם להמ"ד שמצוות אין צריכות כוונה - צ"ל הקדמת המחשבה קודם המעשה.
 (37) ובמצוות אלו שאין מברכים עליהם - התפלה עולה במקום הברכה למצוות אלו (אוה"ת שם ע' תתקלח).
 (38) וגם במצות תלמוד תורה וק"ש ותפלה וכיוצא בהן אף שאינן בעשי' גשמית ממש כו', מ"מ הא קיי"ל דהרהור לאו כדיבור דמי (ברכות כ, ב) ואינו יוצא ידי חובתו עד שיוציא בשפתיו וקיימא לן דעקימת שפתיו הוי מעשה (סנהדרין סה, א), כי אי אפשר לנפש האלקית לבטא בשפתיים ופה ולשון ושיניים הגשמיים כי אם ע"י נפש החיונית הבהמית המלוכשת באברי הגוף ממש כו' (תנאי פל"ז - מ, א).

הארץ צריכה להיות בתכלית השלימות, במחשבה דיבור ומעשה, עד"ז הוא גם בנוגע לכל הפרטים בהעבודה, וגם הענינים שהם רק הכנה והקדמה לעבודה - שהגם שאין הם תכלית לעצמם, או שהם רק פרט בהעבודה, צריכים גם הם להעשות בתכלית השלימות, במחשבה דיבור ומעשה.

וכידוע פתגם כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (נמסר ע"י בנו יחידו ממלא מקומו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) - שפנימי⁴¹, כל דבר שהוא עושה, ה"ה שקוע בזה לגמרי:

פעם אחת בהתוועדות הרגיש כ"ק אדמו"ר נ"ע שהבחורים מנגנים ניגון בחפזון, כהקדמה למה שיבוא לאחרי הניגון (אמירת חסידות וכיו"ב). והקדיש לזה שיחה שלימה⁴², שתוכנה הוא, שבעבודתו של יהודי צריך הוא לעשות כל דבר בשלימות. אפילו כאשר מדובר אודות ענין שהוא הקדמה לענין אחר - הרי כאשר נמצאים עדיין במצב זה, צריכים להיות שקועים בזה לגמרי⁴³, „בכלל ה"ז עיקר גדול, שבמקום

האדם מקיים את המצוה בתכלית השלימות, בכל מהותו ומציאותו, ע"ד מצות אהבת ה' בקריאת שמע - שהיא כללות העבודה (וכוללת את כל המצוות) - לית פולחנא כפולחנא דרחימותא³⁹ - שצ"ל „בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך"⁴⁰; וזוה לומדים וזה נמשך בנוגע לכל עניני העבודה („פולחנא"), שצריכים להיות בשלימות בכל כחו - במחשבה דיבור ומעשה,

[אפילו בצדיק (ובינוני) שמבחין בהחילוק בין מצוות שבמחשבה שבדיבור ושבמעשה, ועאכו"כ באנשים פשוטים, שאינם מבחינים כ"כ בהחילוק, במילא מקיימים הם כל מצוה בפשטות עם המחשבה דיבור ומעשה שלהם].

ועי"ז שיהודי עושה עבודתו בשלימות בכל הפרטים, ע"י מחשבה דיבור ומעשה שלו - עושה הוא מכל העולם - שמתחלק גם הוא לשלש דרגות דמחשבה דיבור ומעשה - דירה לו יתברך. וכפי שהוא גם בפשטות, שברוב הענינים ניכר בהנפעל בעולם פעולת המחשבה דיבור ומעשה (הכח הפועל, ובמילא, כאשר האדם הפועל בעולם עושה דבר כלשהו בכל הלבושים שלו (מחשבה דיבור ומעשה) ניכר זה גם בשלימות הדבר שהוא פועל בעולם.

זו עפ"ז יובן הענין ש„הגורל הי' מדבר":

כשם שעצם העבודה דכיבוש וישוב

41) להעיר מ„היום יום" דשבת זה פ' פינחס (כ"ד תמוז) בנוגע לעבודתו של פנימי.

42) שיחת י"ט סכלו תרס"ד (הנחת כ"ק מו"ח אדמו"ר) - ספר השיחות תורת שלום ע' 39 ואילך. וראה גם לקו"ד ח"א ט, א. ס' השיחות היש"ת ע' 113 ואילך. שיחת כ' שבט תש"ל. ש"פ תצוה (סה"ש ה'תנש"א ח"א ע' 352 ואילך). ועוד. 43) וראה תורת שלום (ע' 52) שם שמביא דוגמא לזה מזהר ס"פ פקודי גבי מעשה המשכן, שההוא סבא פתח בענין מעשה המשכן והתחיל לדבר בענין אחר, ואמרו לו למה זה מהרת, „ויבאלד דו האלטס דא דארפסטו דא מפרש זיין".

39) ראה ח"ב נה, ב. ח"ג רסו, א. לקו"ת שלה מב, ג. ובכ"מ.

40) ואתחנן ו, ה.

אחר⁴⁴), כיון שנוסף על עצם הגורל (מעשה ומחשבה שבו) שהראה איך החלוקה צריכה להיות, „הגורל עצמו הי' צוות ואומר - באופן ברור וגלוי (כך שלא נשאר שום ספק בדבר) - אני הגורל עליתי לגבול פלוני לשבט פלוני“.

ויש לומר הטעם לכך שהשלימות התבטאה דוקא בהנס ש„הגורל הי' מדבר“ („על פי הגורל“), ולא במחשבה ומעשה - כיון שבכדי שיהי' גורל הרי מוכרח שיהיו מעשה ומחשבה (מעשה הגורל ע"פ המחשבה וכוונה שבזה). אבן הבוחן לכך שזה נעשה בתכלית השלימות - הוא ע"י ענין הדיבור, שמבטא את תוצאות הגורל בשלימות הברור והגלוי, וזה מורה שהגורל עצמו הוא בתכלית השלימות (במחשבה דיבור ומעשה). וכפי שהוא בעבודת האדם, שדיבור הוא עיקר אבן הבוחן איך הדבר חדור באדם העובד (הכובש), וגם איך הוא פועל בהזולת (הנכבש).

ט. ובטעם הדבר [מדוע „פנימי“ שקוע לגמרי בכל עבודה שהוא עושה, אפילו עבודה שהיא הקדמה לדבר אחר] מסביר כ"ק אדמו"ר נ"ע (בשיחה הנ"ל) שני טעמים: (א) זה מורה על אמת ופנימיות - שבמקום שנמצאים הי"ז באמת ובפנימיות. (ב) דוקא ע"י עשיית ההקדמה בשלימות - יתפסו אח"כ גם את העצם בשלימות. היות שזוהי הקדמה אמיתית (ע"פ תורה), במילא ככל שישקע יותר בהקדמה (ולא יחפז), יוכל

שנמצאים - צריכים להיות באמת“, „במקום שנמצאים צריכים להיות שם כו“, כל זמן שעוסק אני בזה צריך אני להיות כאן“, ולאח"ז יבואו לענין השני (שעבורו הי' ענין זה הקדמה), ויעשו אותו ענין בשלימות.

- ויש לומר שהיסוד לזה בנגלה תורה (כידוע שכל הענינים בפנימיות התורה משתקפים בנגלה) הוא מהביאור הנ"ל (ס"ד) מהרגצ'ובי בנוגע לעניני קדושה, שגם הקדמה יש לה חשיבות לעצמה.

ה. ועפ"ז יש לומר הטעם לנס ש„הגורל הי' מדבר“:

כשם שעצם העבודה דכבוש הארץ צריכה להעשות בשלימות, במחשבה דיבור ומעשה, עד"ז הוא גם בנוגע להכנה והקדמה לזה ע"י חלוקת הארץ על פי הגורל - שהגם שהגורל הוא הקדמה ואמצעי לחלוקת, כיבוש וישוב הארץ, אעפ"כ יש לו גם חשיבות לעצמו (כנ"ל ס"ב), ולכן הי' גם הגורל עצמו בתכלית השלימות, הגורל עצמו פעל את כל החלוקה וגם את בירור האמת ופרסום הדבר („הגורל עצמו הי' צוות כו“),

והשלימות מתבטאת בזה, שבגורל היו כל ג' הענינים דמחשבה דיבור ומעשה: נוסף על מעשה השלכת הגורל ונטילת הפתקין (ולפני זה - כתיבת הי"ב פתקין דשמות השבטים וכתיבת שמות גבולות הארץ), והמחשבה וכוונה שצריכים לזה (נוסף ע"ז שהי' זה „על פי רוח הקודש“, ענין המחשבה) - הרי „הגורל הי' מדבר“. חלוקת הארץ על פי הגורל - נפעלה בשלימות ע"י הגורל עצמו („אך בגורל“, ללא שום דבר

44) גם „בלא הוצאת דיבור מפיו“ (רשב"ם דלעיל הערה 19), כ"א הדיבור של הגורל עצמו.

להיות בזה העבודה בשלימותה, במחשבה דיבור ומעשה (ודוקא עי"ז היא מגיעה לתכליתה כהכנה שמביאה לעצם הענין).

ובפרטיות יותר עד"ז הוא גם במחשבה דיבור ומעשה עצמם: מחשבה ודיבור הם הכנה והקדמה למעשה - שהמעשה הוא העיקר⁴⁷. אבל עי"ז שהם מביאים לידי מעשה, והמעשה מיוסד על המחשבה ודיבור - נפעל גם בהם חשיבות לעצמם. וכפי שהוא בנוגע לכללות סדר השתלשלות, שע"י העבודה בעשיית דירה בתחתונים (עד ענין המעשה בערך מחשבה ודיבור), שזה בא בכח ועל יסוד הגילויים בעולמות העליונים - נפעלת עלי' וגילוי כח הא"ס גם בעולמות העליונים (אע"פ שמצד עצמן הם „ירידה מאור פניו ית"י"⁴⁸).

י. עפ"ז יובן הלימוד מזה בעבודת האדם במקום וזמן זה, בהתאם להוראת הצ"צ (כנ"ל ס"א בנוגע לאותו יהודי שרצה לעלות לארץ ישראל ולשקוד שם בתורה ועבודה) - „עשה כאן ארץ ישראל“:

אע"פ ש„כאן“ (חוץ לארץ) אינו ארץ ישראל, והעבודה בחוץ לארץ ובזמן הגלות היא הכנה לשלימות העבודה בגאולה האמיתית והשלימה בארץ ישראל (כפי שבנ"י מתפללים בכל יום) - אבל, כיון שהיותנו בגלות בחוץ לארץ בודאי אינו מקרה נקריית ח"ו, אלא בהשגחה פרטית⁴⁹, ו„איני מבקש

הוא אח"כ יותר להמשיך בהעמקת והרחבת ההבנה בעצם הענין.

ויש להוסיף, שכיון שהקב"ה קבע את טבע הדברים שלפני שמגיעים לעצם הדבר עוברים קודם הכנה והקדמה (או כמה הכנות), בכדי שהאדם והעולם יתרגלו (בלשון החסידות: יעשו כלי לאור המשפיע) - לכן גם ההכנה והקדמה עצמה נוגעת לקליטת עצם הענין בפנימיות, ולכן מקבלת היא חשיבות לעצמה, מעין החשיבות דעצם הענין (תכלית המכוון), וצריכים לעשות זאת בתכלית השלימות, לפני שמגיעים לעצם הדבר.

וכפי שהוא בנוגע לכללות ענין החינוך, שכיון שזוהי הכנה מוכרחת לקיום המצוות, לכן ה"ז מקבל חשיבות וענין לעצמו [ואדרבה: במדה מסויימת ה"ז „נעלה“ מגדר מצוה, כמדובר פעם⁴⁵], וצריכים להתמסר לזה בכל ההשתדלות והכחות.

ובעומק יותר: כיון שהכוונה דדירה בתחתונים היא כוונה אחת מה' אחד [נוסף לזה שכל דבר בעולם נברא בכח העצמות, ש"הוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין כו"י⁴⁶], ומילוי כוונה זו בשלימותה נפעלת ע"י כל פרטי התחתונים - כולל גם הענינים שהם רק הכנה והקדמה לענין אחר - הרי מצד כוונה זו בעצמות ית', ישנו בכל דבר בעולם (גם הפרטים הטפלים, והכנות וכו') כח הא"ס, כח העצמות שבדבר, שעושה את הדבר עצמו לענין אמיתי, עם תכלית וכוונה, ולכן צריכה

(47) אבות פ"א מ"ו.

(48) תניא פל"ו.

(49) כמבואר בארוכה במכתב שבהערה 3.

וראה גם לקו"ש ח"ח ע' 91.

(45) ס' השיחות תשמ"ח ח"ב ע' 615. ועוד.

(46) אגה"ק ס"ב (קל, ריש ע"ב).

גופא מרגיל את האדם ומביא אותו להתכלית (שלשמה הוא עושה את העבודה „כאן“) - העבודה בארץ ישראל כפשוטה בגאולה האמיתית והשלימה. ע"ד מאתו⁵³ שהמצוות בזמן הזה הם „ציונים“, ש„כשאתם חוזרים לא יהיו לכם חדשים“.

ובפרט שמדובר אודות הכנה לגאולה האמיתית והשלימה, שענינה הוא כשמה: אמת ושלמות בכל הענינים, בכל פרטי מציאות האדם והעולם. שמה מובן, ששלמות הגאולה (שענינה הוא גילוי השלמות בכל פרט, גם בענינים שהם רק הכנה לדבר אחר) תלוי בזה גופא שבהיותו „כאן“ הרי עבודת האדם היא בשלמות מחשבה דיבור ומעשה שלו, „עשה כאן ארץ ישראל“ (ולא באופן שניכר שהוא מתכוון לדבר אחר); ודוקא העבודה בשלמות „כאן“ (עד כמה שרק יכולים לעשות שם העבודה בשלמות), מרגילה את האדם (ומביאה אותו) לשלמות העבודה בארץ ישראל בגאולה האמיתית והשלימה.

ועפ"ז מובנת ההוראה „עשה כאן ארץ ישראל“: הגם שנמצאים בגלות וברגע לאחרי זה באה הגאולה והולכים לארץ ישראל - (א) צריכה העבודה ברגע זה במקום זה - „כאן“ - להיות בשלמות ע"פ המצב העכשווי והמקום הנוכחי, (ב) העבודה צריכה להתבטא ב„עשה כאן ארץ ישראל“, להכניס ב„כאן“ (מקום וזמן זה) „ארץ ישראל“, שלמות מצב הגאולה - ע"ד „פנימי“

כו' אלא לפי כחן⁵⁰ - ישנה כוונה ותכלית במקום ומצב זה עצמו, שקשור ומעין דכללות הכוונה והענין (ארץ ישראל) שלשמו העבודה בגלות היא הכנה,

ולכן צריך יהודי לעבוד עבודתו „כאן“ - במקום ובזמן זה - בתכלית השלמות (ע"פ כל הכחות ואפשריות במעמדו ומצבו) במחשבה ודיבור ומעשה, כ„פנימי“ ששקוע לגמרי בעבודה בה הוא מתעסק עכשיו (ואינו חושב בשעת מעשה אודות עבודה אחרת שתבוא לאח"כ);

ומהו תוכן הכוונה בעבודתו „כאן“ - לעשות דירה לו יתברך בתחתונים, ובלשון הצ"צ: „עשה כאן ארץ ישראל“, לעשות מהמקום (והזמן) ארץ שבה ניכר בגלוי יהדות (ישראל). היות שיהודי הוא „ישראל“ בכל מקום שהוא - יש בכחו לעשות מהמקום בו הוא נמצא (דוגמת) „ארץ ישראל“⁵¹, ובפרט בבתי כנסיות ובתי מדרשות בחוץ לארץ (בבל) שעתידין שיקבעו בארץ ישראל⁵².

ויתירה מזה: דוקא עי"ז שעושים את העבודה בשלמות „כאן“ (במקום וזמן הגלות), שקועים לגמרי בעבודה במחשבה דיבור ומעשה שלו - הרי זה

(50) במדבר פ"ב, ג.

(51) ראה מאירי כתובות קי, ב: כל מקום שחכמה ויראת חטא מצויין שם דינו כארץ ישראל. ועד שאסור לצאת מבלל לשאר הארצות (מפני התורה והחכמה אשר שם), ראה בארוכה לקו"ש ח"ח ע' 399 ואילך.

ולהעיר מהדין שב"ד שנסמכו בא"י ויצאו לחו"ל ה"ה דנים (אפילו) דיני קנסות בחו"ל (רמב"ם הל' סנהדרין פ"ד ה"ב).

(52) מגילה כט, א.

(53) ספרי ופרש"י עקב יא, יז. וראה רמב"ן

אחרי יח, כה.

כל הענינים, גם של „אב“ מלשון שרש ומקור (בלשון הש"ס - „אבוהן דכולהו“), המקור לכל הענינים (גם עניני קדושה). ויש לומר, שזה גותן אח"כ כח, שכאשר באה ירידה (בחיצוניות ולפי שעה) יוכלו לגלות בזה איך כל ענינה הוא (לא רק הקדמה לדבר אחר, אלא זה גופא הוא ענינה) - העלי' („מנחם“) שבזה. כידוע⁶⁰ שתוכן הענין ד„גאולה“ הוא „גולה“ בתוספת אל"ף, כיון שע"י הגילוי דאלופו של עולם בגלות עצמה - נעשה זה גופא „גאולה“.

ובעמדנו בשבת מברכים מנחם אב - השבת שבו מברכים את „מנחם אב“ - מתגלה עוד יותר הכוונה פנימית במצב הגלות „כאן“ [כידוע⁶¹ שבשבת בכלל, ובפרט בשבתות ד„בין המצרים“, נמצאת בגלוי העלי' שישנה בזמן זה בשנה], וזה נותן תוספת כח לפעול „עשה כאן ארץ ישראל“, ולהביא את הגאולה בפועל ב„גולה“.

ובזה מתוסף עוד יותר בדורנו זה ובזמננו זה - ובהדגשה בקביעות דר"ח מנחם אב בשנה זו, ביום הששי, שאז „הכל מוכן לסעודה“⁶² לאדם הראשון⁶³; נמצאים אנו עכשיו באלף הששי (שהוא כנגד יום הששי), ובו גופא - „ערב

שמכניס שלימות בכל פרט בעבודתו (גם בהענינים שהם רק הכנה לדברים אחרים), (וג) זה גופא מרגיל את היהודי לגאולה, עד שזה מביא את הגאולה השלימה כשכל בני חוזרים לארץ ישראל כפשוטה, ועתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות⁶⁴ (ע"י העבודה ד„עשה כאן ארץ ישראל“ עכשיו).

יא. ענין זה מודגש יותר בכך שבשנה זו שבת פ' פינחס (שבה קוראים אודות נחלת וחלוקת הארץ) היא גם שבת מברכים ראש חודש מנחם אב, שחל בשנה זו ביום הששי בשבוע:

אע"פ שבתורה⁶⁵ נקרא החודש בשם „אב“, הרי מנהג ישראל לקרוא לו „מנחם אב“, מוסיפים את המלה „מנחם“, ויתירה מזה: מתחילים עם „מנחם“⁶⁶. ויש לומר אחד הטעמים בזה - כיון ש„מנחם“, שמרמז על נחמת הגאולה - הוא הכוונה והתכלית ד(הירידה בחודש) אב. ויתירה מזה: „מנחם“ (גאולה) היא ההתחלה שבאה לפני כל הענינים של ירידה, כמאחז"ל⁶⁷ (עה"פ⁶⁸ „ורוח אלקים מרחפת על פני המים“) שמיד בתחלת הבריאה היתה „רוח של משיח“⁶⁹, כיון שגאולה היא היסוד והכוונה פנימית של

64 ראה פסיקתא רבתי פ' שבת ור"ח. יל"ש ישעי' רמו תקג. ועוד.

65 משנה תענית פ"ד מ"ה.ו. תרגום שני למג"א ג, ז. תיב"ע שלח יג, כה. ועוד.

66 ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1080 ואילך. חכ"ג ע' 214 (לקמן ע' 328) ואילך. ועוד.

67 ב"ר פ"ב, ד. בעה"ט עה"פ.

68 בראשית א, ב.

69 וזהו גם א' מהביאורים במאחז"ל (רלב"ג

מ"א י, א. וראה תיב"ע וראו ו, יח. וח"ב קצ, סע"א. ועוד). „פינחס זה אליהו“ (אף שאליהו

הנביא ה' לאחר פינחס) - כי ענינו של אליהו, מבשר הגאולה, שייך תיכף לתחלת הבריאה.

60 ויק"ר ספ"ב. לקו"ת בהעלותך לה, ג. ובכ"מ. וראה סה"ש ה'תנשא ח"ב ע' 504 ואילך. ע' 520 ואילך.

61 ראה לקו"ש ח"ד ע' 1090 ואילך. חכ"ח ע'

280.

62 ל' המשנה - אבות פ"ג מט"ז.

63 סנהדרין לח, א.

ד, עשה כאן ארץ ישראל", כל אחד ואחת, אנשים נשים וטף, במקומו ומצבו הוא, ולעשות זאת בתכלית השלימות במחשבה דיבור ומעשה שלו - ועי"ז להרגיל את עצמו לשלימות דמצב הגאולה (כנ"ל).

יג. לכל יהודי יש חלק ושליחות בעולם שנתן לו הקב"ה. אחד הוא בעל עסק (מ"זבולון"), ואחר ענינו לימוד התורה ("יששכר"), וכיו"ב, ובכל סוג גופא - יש לכל אחד חלק ושליחות אחרת בעולם. וכל אחד נמצא בחלק מסויים בעולם - שאליו הביא אותו הקב"ה ("מה' מצעדי גבר כוננו"⁶⁵), כיון ששליחותו היא דוקא במקום זה.

ועד"ז בנוגע לזמן - לכל רגע, כל שעה, כל יום, כל חודש, כל שנה, וכל תקופה - ישנה עבודה ושליחות מסויימת.

והגם שכל נקודה במקום וכל רגע בזמן, ושליחותו של כל אחד בעולם - היא רק חלק קטן מכל העולם, כל המקומות וכל הזמנים, ולפעמים יכול אדם לחשוב: כיצד הי' אילו הי' הוא נמצא במקום אחר בזמן אחר, יתכן שעבודתו היתה באופן אחר, ואולי הרבה יותר טוב מכפי שהיא עתה, וכיו"ב;

ועד"ז יכולה להשאל השאלה: כיון שעבודתי היא רק פינה קטנה בעולם, ובפרט שבפרט - למאי נפק"מ כ"כ כיצד אתנהג בזה, ועאכו"כ שלכאורה אין לזה - לדעתו - שום השפעה על כל העולם?

ויתירה מזה - שואל הוא: כיצד

שבת לאחר חצות"⁶⁴, וע"פ כל סימני הגאולה נמצאים אנו ממש בסמיכות לגאולה, וכפי שהודיע, פירסם והכריזו כ"ק מו"ח אדמו"ר, שכבר סיימו את כל העבודה, כולל גם "צחצוח הכפתורים"⁶⁵, וסיימו גם את "עמדו הכן כולכם"⁶⁶, וזאת אומרת שכבר "הכל מוכן לסעודה", וכבר מוכנים לגשת לשולחן, ולאכול את סעודת לויתן ושור הבר, כיון ש"הנה זה (משיח) בא", תיכף ומיד ממש!

יב. כיון שהגאולה עדיין לא באה ברגע זה, ובהשגחה פרטית נמצאים אנו עוד "כאן", במקום וזמן זה - הרי בודאי צריכים לנצל זאת לקיים את ההוראה "עשה כאן ארץ ישראל", כנ"ל. ובנוגע לפועל:

היות ש"עשה כאן ארץ ישראל" היא הוראה שכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו פרסם (ולפני זה לא הי' זה בגלוי, פרט ליחידי סגולה) - מובן שזוהי הוראה לכל אנשי הדור, שקשורים כולם עם נשיא הדור ("הנשיא הוא הכל"⁶⁷).

ובמיוחד כאשר נמצאים בשבועות שבהם קוראים בתורה אודות נחלת וחלוקת הארץ, ובזמן שבו "הכל מוכן לסעודה" ונמצאים על סף הגאולה וחלוקת ארץ ישראל בפשטות - צריך כל אחד להוסיף עוד יותר בעבודתו

64) סה"מ תשי"ז ע' 245. וראה אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' תקלא. ספר השיחות תש"נ ח"א ע' 256.

65) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

66) ראה אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד

ע' רעט. וראה "היום יום" טו תת.

67) פרש"י חוקת כא, כא.

68) תהלים לו, כג.

תובעים ממנו שיביא את הגאולה - גאולה כללית לכל העולם - בו בזמן שעבודתו היא רק בחלק קטן בעולם (במקום ובזמן)?!

וע"ז אומרים לכל יהודי, לך יש הוראה מנשיא דורנו - „עשה כאן ארץ ישראל“: עבודתך אינה צריכה להתבטא במחשבה אודות מה שנעשה בקצה אחר של העולם ובזמן אחר בפני עצמם ולתועלת נפרדה - אלא להתמסר לגמרי (במחשבה דיבור ומעשה) בעשיית „כאן ארץ ישראל“ - במקומך הפרטי ובכל רגע מזמנך הפרטי.

וע"ז תפעל גם בכל העולם (בכל מקום ובכל זמן) - כיון שבחלקך בעולם נכללים כל חלקי העולם,

והגם שעבודתו היא רק בקו אחד וכיו"ב [כדמוכה גם מבנ"י וצדיקים שכבר סיימו את שליחותם בעלמא דין, וכיון שכל ישראל בחזקת כשרות⁷⁸ צריכים לומר שהם (חלקם עכ"פ) קיימו בשלימות את שליחותם בעולם, אע"פ שלא הי' זה בכל קווי העבודה] - הרי באמת כולל כל יהודי בתוכו את כל קווי העבודה - כמובן מזה שאומרים בקריאת שמע על המטה „בין בגלגול זה בין בגלגול אחר“, שכיון שזהו חשבון צדק, הרי מובן שיש בכחו לפעול גם בנוגע לגלגול אחר (שלכן יכול הוא לעשות חשבון הנפש ע"ז), ועפ"ז מובן

[וע"ד כפי שהי' בנוגע לחלוקת ארץ ישראל - שאע"פ שכל שבט (וכל משפחה בכל שבט) קבל חלק מסויים בארץ ישראל⁷⁹, הי' לכל חלק את כל המעלות (וכל חלקי) ארץ ישראל (שעלי' נאמר⁸⁰ „ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית

69) לדעת רש"י - „לשבט שהי' מרובה באוכלסין נתנו חלק רב... לא היו החלקים שווים הרי הכל לפי ריבוי השבט חלקו החלקים“ (פרש"י פירשנו כו, נד), ולדעת הרמב"ן (שם), שחלקו הארץ החלקים שוים לכל שבט (בין שאנשיו מרובים ובין שאנשיו מועטים), והכתוב „לרב תרבה נחלתו למעט תמעט נחלתו“ לא על השבטים נאמר אלא על המשפחות שבתוך השבט עצמו (ראה בכל זה - אנציקלופדי' תלמודית ערך ארץ ישראל ע' רג. ערך גורל ע' תטז. וש"ג.) ובכל אופן - „לא נתחלקה הארץ במדה לפי שיש גבול משובח מחבירו אלא בשומא בית כור רע כנגד בית סאה טוב הכל לפי הדמים“ (ספרי ופרש"י פינחס שם), היינו חלקים שוים באיכות.

70) עקב יא, יב.

71) יומא פא, ב.

72) עקב ח, ט.

73) ב"ק פא, ב.

74) ואית דגריס „אין לך שבט ושבט מישראל“ (תוד"ה העולם - ב"ב קכב, א).

75) אלא „בעולם הזה אין להם בשוה מזה כמו מזה, אלא מזה מעט ומזה הרבה, אבל לעולם הבא יש לו מן הכל שיעור שוה“ (תוס' שם).

76) משנה סנהדרין לו, א.

77) קהלת ג, יא. וראה לקו"ת במדבר ה, ריש

ע"ב.

78) רמב"ם הל' קידוש החודש פ"ב ה"ב.

הפרטית (במחשבה דיבור ומעשה) - ה"ז צריך להתבטא גם בדיבורו, ע"ד "הגורל ה" מדבר", שכיון שהוא חדור בפנימיות עם ההוראה ועבודה ד"עשה כאן ארץ ישראל", מתוך חיות פנימית - מדבר הוא אודות זה מתוך חיות גם לאחרים, ומפרסם את ההוראה ד"עשה כאן ארץ ישראל" אצל בני ביתו, אצל הקרובים אליו, ועאכו"כ אצל תלמידיו, עד שמדבר אודות זה עם כל מי שיכול להגיע אליו, וכיון שזה בא מפנימיותו, מדבר הוא דברים היוצאים מן הלב שנכנסים אל הלב⁷⁹ ופועלים פעולתם, ועאכו"כ עי"ז שמראה דוגמא ח"י מעבודת עצמו. עד שפועל שגם השומעים נעשים מדברים - "הגורל ה" מדבר".

ובנוגע לפועל: מיד במוצאי שבת (אם משיח לא יבוא ח"ו לפני זה) - ידאגו לפרסם בכל מקום שהוא (באופן המותר לאחר שבת) את ההוראה, "עשה כאן ארץ ישראל". ולהמשיך בפירסום ההוראה בימים שלאחרי זה, עד שיבוא משיח צדקנו ואז להמשיך בארץ ישראל כפשוטה, נוסף על עתידה ארץ ישראל שתפשט בכל הארצות.

טו. מהענינים המיוחדים בעבודה ד"עשה כאן ארץ ישראל" השייכים במיוחד ל"תשעת הימים" (שמתחילים ביום הששי) - הוא המנהג⁸⁰ לערוך "סיומים" במסכתות הש"ס בכל יום מ"תשעת הימים" (אפילו כשלא אוכלים

שהעבודה דכל הגלגולים שלו מצטרפים בעבודתו.

ומזה מובן, שכל יהודי - מה שלא תהי' שליחותו בעולם - יש בכחו לעשות, "כאן (כל) ארץ ישראל", ועי"ז - לפעול כך בכל העולם כולו. אפילו אם אדם הוא בעל עסק בעניני העולם, ולא גבאי בבית הכנסת וכיו"ב, ובמילא יכול הוא לכאורה לחשוב איזו שייכות יש לו עם קדושת "ארץ ישראל" (לכאורה זה שייך דוקא בביהכ"ס וביהמ"ד וכיו"ב) - הרי נוסף לזה שיכול הוא להשתתף בזה ע"י השתתפות בבנין ביהכ"ס וביהמ"ד בממונו וכיו"ב, הרי גם עבודתו הפרטית (כאשר הוא עושה אותה בשלימות לפי כחו) כוללת בתוכה כל עניני העבודה וכל חלקי "ארץ ישראל".

ועפ"ז גם מובן, שלכל יהודי ישנה אחריות להביא את הגאולה לכל העולם כולו - כיון שעי"ז שעושה עבודתו הפרטית בשלימות (במחשבה דיבור ומעשה), אפילו בפרט שבפרט - ברגע אחד ובמקום אחד ("כאן"), יש בכחו לעשות מזה "ארץ ישראל", ועי"ז לפעול ולהביא את הגאולה שלימה בכל העולם!

ובאותיות פשוטות: בעמדנו קרוב ממש לפני הגאולה - צריך כל יהודי להתרגל לגאולה ולהציב את עצמו במצב ורגש של גאולה, ע"י עשיית יומו הפרטי ל"יום גאולה (פרטית)", ועשיית מקומו הפרטי - "ארץ ישראל", עי"ז שעושה העבודה שלו ברגע זה ובמקום זה בתכלית השלימות, במחשבה דיבור ומעשה.

יד. וכתוצאה משלימות העבודה

79) ספר הישר לר"ת סי"ג. הובא בשל"ה

ט, א.

80) ספר המנהגים חב"ד ע' 46. וראה גם ספר

השיחות תשמ"ח ח"ב ע' 564. ועוד.

ויהי רצון, שעוד קודם התחלת ימים אלו תבוא כבר הגאולה ויקויים היעוד יהפכו⁸³ ימים אלו „לששון ולשמחה ולמועדים טובים“⁸⁴,

ועי"ז שבנ"י עושים את העבודה ד„עשה כאן ארץ ישראל“ בשלימות, להתרגל להגאולה - ניכנס תיכף ומיד ממש מתוך ריקוד בהגאולה, ונלך כולנו בריקוד לארץ ישראל, ונטול חלק בחלוקת ארץ ישראל לע"ל „לשלשה עשר שבטים“, ע"י הקב"ה בעצמו, „הקדוש ברוך הוא מחלק להם בעצמו“, (וכנ"ל) עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות.

סעודת בשר אח"כ, מראש חודש עד תשעה באב (גם בערב תשעה באב ובתשעה (עשירי) באב - באופן המותר ע"פ שו"ע).

ומהטעמים בדבר - כיון שבימים אלו מחפשים את כל האופנים המותרים כיצד להוסיף בענינים טובים ושמחים, ועי"ז לגלות את הטוב פנימי בהירידה הקשורה עם ימים אלו, החל מ„פקודי ה' ישרים משמחי לב“⁸¹ - עושין שמחה לגמרה של תורה⁸² [ומפני טעם זה כדאי לערוך סיום גם ביום השבת שב, תשעת הימים, ובשנה זו - הן שבת ב' אב, והן שבת תשעה באב (נדחה)].

(83) ירמ' לא, יג.

(84) זכרי' ח, יט. רמב"ם סוף הלי' תעניות.

(81) תהלים יט, ט.

(82) רמ"א יו"ד סו"ס רמו. או"ח סתקנ"א ס"י.

בין המצרים – פינחס

העבודה בשמחה בביהמ"צ מצד ענינם הפנימי שיתגלה לעת"ל

בגלות היא רק בכדי להגיע לעלי' נעלית יותר, כיתרון האור מן החושך; אלא שכיון שהקב"ה רצה שיהודי יהא „שותף להקב"ה במעשה בראשית"⁶, וכל דבר יבוא סו"ס ע"י עבודתו של היהודי („למעשה ידיך תכסוף"⁷), ולא באופן של „נהמא דכסופא"⁸ – לכן קבע הקב"ה שתהי' ירידה, בכדי שזה יעורר התגברות בעבודת היהודי בקב שלו בתורה ומצוות, וזה יביא עלי' שלא בערך, עד לעלי' דהגאולה האמיתית והשלימה,

א. דובר לעילוי, שבימי „ג' השבועות" ד„בין המצרים" יש להוסיף ולהרבות בשמחה באופן מיוחד (באופן ובזמן המותר ע"פ שולחן ערוך – כמובן בפשטות).

וטעם הדבר: מאחר ובגלוי זהו זמן- אבילות בעם ישראל², זמן שאין עורכים בו שמחות³, עקב המאורעות הבלתי- רצויים שאירעו בימים אלו לעם ישראל, בעיקר – החורבן, עד לחורבן בית המקדש שאז החל הגלות המר (הזה),

ברם כוונת ירידה זו היא – צורך עלי', בכדי להגיע למקום ודרגא נעלים יותר לגבי מה שהי' מלכתחילה (קודם הירידה). ובהכרח לומר כך – שהרי הקב"ה הוא עצם הטוב, וכל מה שעושה הקב"ה טוב הוא⁴, ומביא לשלימות הטוב. ולכן בהכרח לומר שהירידה

(5) ל' הכתוב – קהלת ב, יג. וראה ספר הערכים-חב"ד ערך אור – ביחס לחושך ס"ח. וש"נ.

(6) כלשון חז"ל שבת י, א. שם קיט, ב. וראה בכ"ז לקו"ש חט"ו ס"ע 94 ואילך. וש"נ.

(7) איוב יד, טו. וראה בענין עבודה צורך גבוה – עבוה"ק חלק העבודה פ"ג. של"ה כט, ב ואילך. אוה"ת משפטים ע' אריט ואילך. נ"ך ע' עטרת. ד"ה צאינה וראינה עזר"ת. זאת תורת העולה תרע"ח. ועוד.

(8) ראה ירושלמי ערלה פ"א ה"ג. לקו"ת צו ז, ריש ע"ד.

(9) גם הירידה הבאה ע"י חטא האדם (כולל „מפני חטאינו גלינו מארצנו") – כמבואר בכ"מ (תו"ח תולדות יב, ד ואילך. וראה לקו"ש ח"ח ע' 395 (לקמן ע' 343) וש"נ. ד"ה באתי לגני תשל"א) בענין „נורא עלילה על בני אדם" (תהלים סו, ה. מדרש תנחומא וישב ד), „עלילה נתלה בו (באדה"ר בחטא עה"ד)", שלפעמים גובר הרע דיצה"ר ויחטא כי מלמעלה הסיתו עליו היצה"ר להביאו לחטא זה – תר"ש שם יג, א (נוסף על זה שהקב"ה מודיע שברא היצה"ר – סוכה נב, ב).

משיחות שבת פ' פינחס, כ"א תמוז ה'תשמ"ז. נדפס בקונטרס ש"פ פינחס תשמ"ז. תרגום מאידית.

(1) שיחת ש"פ בלק, י"ד תמוז שנה זו. ועוד.

(2) ראה איכ"ר פ"א, ג.

(3) ראה רמ"א אור"ח סתקנ"א ס"ב. שם ס"ד. וראה בכ"ז – אנציקלופדי' תלמודית (כרך ג) ערך בין המצרים ע' קטו ואילך. ושי"נ. ובפרט משנכנס אב – שממעטין בשמחה (משנה תענית כו, ב. רמב"ם הל' תעניות פ"ה ה"ו. טוש"ע סתקנ"א ס"א), פירוש שאין שמחין כלל (מג"א לשי"ע שם סק"א).

(4) כמחז"ל כל מה דעביד רחמנא לטב עביד (ברכות ס, ב). ומפי עליון לא תצא הרעות (איכה ג, לא). ואין רע יורד מלמעלה (שלי"ה קו, ב. אגה"ק ס"יא. וראה בר"ר פנ"א, ג).

„הלא¹⁶ אין כאן אלא היציאה מן היגון ויהי' א"כ כאילו לא נחרב שלא יהי' ט"ב יום מר"? והמענה על-זה – שתוכנו הפנימי של תשעה באב (ושבעה עשר בתמוז) גם עתה – הוא פנימיות האהבה והחסד שלמעלה, בכדי שבנ"י יגיעו ע"י יום התענית לעלי' נעלית שלא בערך, למעלה מכל שאר המועדים; ובשעה שזה יתגלה לע"ל, יהי' יום זה ששון ושמחה כו', ואדרבה – יו"ט גדול יותר משאר ימים טובים, שכל¹⁷ המועדין עתידים ליבטל כו'¹⁸.

וכמרומוז¹⁹ גם ב, סימן²⁰ לקביעות המועדים – „א"ת ב"ש ג"ר כו', פי' ביום א' של פסח יהי' לעולם ט' באב,

גאולה שאין אחרי' גלות¹⁰ (למעלה מהמצב בבית ראשון ושני)¹¹.

ב. ועד"ו מובן בנוגע לימים המציינים את הירידה בתוך הגלות עצמה – „שלושת השבועות“, ובפרט תחילתם וסופם, שבעה עשר בתמוז ותשעה באב (שהם ימי תעניות) – שכוונתם היא, בכדי שעלידם יגיעו בנ"י לעלי' שלא בערך.

וי"ל שזהו מה שאומר הנביא¹², שתענית היא „יום רצון לה“ (יותר משאר ימות השנה), כי פנימיות תוכן הירידה דיום התענית (כיום עינוי הגוף) הוא – „יום רצון לה“.

עד שהתכלית דימי התעניות היא, נוסף ע"ז שהם יתבטלו, הנה גם יהפכו ימים אלה¹³, „לששון ולשמחה ולמועדים טובים“¹⁴. ונשאלת השאלה¹⁵: בשלמא ביטול האבלות בתשעה באב בזמן שיבנה ביהמ"ק השלישי הוא דבר המובן, אך מדוע זה עוד יהי' יום טוב –

16 לשון אוה"ת מסעי שם (ע' א'שפה בתחילתו).

17 מדרש משלי פ"ט. יל"ש משלי רמז תתקמ. פדר"א פמ"ו.

18 היינו שיהיו בבחי' שרגא בטיהרא מאי אהני (ל' חז"ל חולין ס, ב), מפני הגילוי הכי נעלה דלע"ל (ראה תו"א צ, ד. קיט, ב. ועוד). משא"כ ימי הצומות יהיו ימי ששון ושמחה ומועדים טובים בגילוי (ע"ד ימי הפורים ויוהכ"פ שאינם בטלין לעולם). וראה פסיקתא רבתי פ' על נהרות בבל בסופה: אין שמחה בא אלא בתשעה באב כו'.

ולעיר מהביאור (פע"ח שער חג השבועות דרוש לט"ז באב. אוה"ת ואתחנן (כרך ו) ע' ב'קצו ואילך. נ"ך ע' א'צו. ד"ה נחמו עת"ד) במאחז"ל (משנה תענית כו, ב. גמרא שם ל, ב) „לא היו ימים טובים לישראל בהמשה עשר באב וכיוהכ"פ“, שהם יותר נעלים מפסח וטוכות כו', כי חמשה עשר באב הוא העלי' הבאה לאחרי גודל הירידה בתשעה באב.

19 בהבא לקמן ראה אוה"ת מסעי ע' א'שפו. נ"ך ע' א'מה. א'פג. תו"ח בראשית מ, ד. ועוד.

20 טושו"ע או"ח סתכ"ח ס"ג. הובא בסידור תורה אור (קה"ת, תשמ"ז) סט, ב.

10 ראה מכילתא בשלח טו, א. תוד"ה ה"ג ונאמר – פסחים קטו, ב. ועוד.

11 וכמ"ש (חגי ב, ט), גדול יהי' כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון" שקאי אביהמ"ק השלישי (וח"א כח, א. וראה לקו"ש ח"ט ע' 29 הערה 29 תיווך עם דרשת חז"ל (ב"ב ג, ג. סע"א ואילך) שקאי אביהמ"ק השני).

12 ישעי' נה, ה. הובא באגה"ת ספ"ב. וראה שיחת שבעה עשר בתמוז שנה זו.

13 ע"פ ירמ' לא, יב.

14 זכרי' ת, יט. הובא ברמב"ם סוף הל' תעניות. וראה בארוכה לקו"ש חט"ו ע' 415 ואילך.

15 בהבא לקמן – ראה בארוכה אוה"ת מסעי ס"ע א'שפד ואילך. וראה לקו"ש ח"ח ע' 313 (לעיל ע' 138) ואילך. וש"נ.

- שזה מרמז על כך, שפנימיות התוכן דתשעה באב (תי"ו) הוא ענין הגאולה, ענינו של פסח - ראש הגאולות, ופתיחת הצנור לכל עניני הגאולה²⁶, כולל הגאולה העתידה, כמ"ש²⁷ "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"²⁸.
ג. ומכל זה מובן, שיש לנצל כל הזדמנות שיש (באופן המותר ע"פ שו"ע) ב"בין המצרים" להרבות בשמחה - כי כוונת כל הירידה וההגבלות בעניני שמחה היא, בכדי שתתווסף עלי' נעלית יותר בששון ושמחה ומועדים טובים; וזה נפעל ע"י שבני מוסיפים בעבודתם ומתוך שמחה (בזמן ובאופן המותר ע"פ שו"ע) ביתר שאת וביתר עוז, בידעם שווה הכנה לעלי' הכי גדולה בשמחה שתהי' לע"ל.

ובפרט בכוא שבת של "בין המצרים", כולל גם (ואדרבא) שבת זו (השבת הראשונה ד"בין המצרים") - שאז לא חלים דיני אבלות ח"ו²⁹,

וסימן על²¹ מצות ומרורים יאכלוהו²² כו"י: מה שתשעה באב (ועד"ו שבעה עשר בתמוז - התחלת "בין המצרים") חל לעולם באותו יום בשבוע שבו חל יום א' דפסח, מורה ששניהם הם בפנימיות עניין אחד - ענין הגאולה, ואדרבה - בתשעה באב תגלה (לע"ל) פנימיות ושלימות הגאולה דפסח.

ויש לומר, שזהו גם מרומז בסימן "א"ת²³ - ע"פ הידוע אשר (הסימן) "א"ת ב"ש ג"ר וכו'" הוא אחד מסדרי האל"ף ב"ת, אל"ף ואחריו ת"ו, ב"ת ואחריו ש"ן, וכו':

ה"סימן לקביעות המועדים" מיוסד כולו על ימי הפסח (הא', ב', ג' וכו' קאי על ימי הפסח) - כי פסח הוא "ראש לרגלים"²⁴.

והאל"ף קאי על היום הראשון דפסח (ט"ו ניסן), שבו היתה הגאולה ממצרים, "בעצם היום הזה"²⁵. ובאותו יום - חל להיות תשעה באב (תי"ו).

אלא שבזה גופא אין הסדר באופן ישר, אל"ף, ב"ת, גימ"ל, דל"ת וכו', אלא תיכף לאחר האל"ף (האות הראשונה) "קופצים" לת"ו (האות האחרונה), ואח"כ ב"ש, ג"ר וכו', עד אשר האל"ף מתחלף (ו"נעשה") לת"ו

26 ד"ה כימי צאתך תש"ח רפי"ב. וראה שם בסוף המאמר. וראה גבורות ה' למהר"ל מפראג (פס"א. וראה שם פנ"ב) דמבאר דבגאולת מצרים קבלו בני"מ מעלה עצמית דבני חורין ואין המקרה דגלות שלאח"ז מבטל זה כלל. וראה זח"ב מ, א.
27 מיכה ז, טו.

28 ואחריו ה"א"ת, הוא "ב"ש", ביום ב' דפסח - הוא שבועות. וי"ל שזהו הענין דמתן תורה, שלב השני לאחר יצי"מ (אל"ף). וגם ע"ד "תורה חדשה מאתי תצא" (ישע"י נא, ד. ויק"ר פ"ג, ג. רמ"ז לוח"ג רעו, ב. ועוד) בגאולה העתידה - שלב השני לאחר הגאולה (המרומז בתי"ו).

29 ראה שו"ע או"ח סתקנ"ב ס"י ובמג"א שם (אף שבצנעא נוהג. ואכ"מ). וראה אנציקלופדי' תלמודית שבהערה 3 ע' קכ ובהנסמן שם. לקו"ש ח"ד ע' 1090 ואילך.

21 ל' הכתוב - בהעלותך ט, יא.
22 וראה פתיחתא דאיכ"ר יח.
23 שהרי גם "סימן" בתורה שייך להענין. ולהעיר מסימני טהרה דבהמה וכו', שהם גורמים טהרה ולא רק מבררים כו' - ראה צפע"ג על הרמב"ם ריש הל' מאכלות אסורות. לקו"ש ח"א ע' 222 ואילך. ח"ה ע' 51.
24 משנה ריש מס' ר"ה ובפיה"מ להרמב"ם שם. גמרא שם ד, א ובר"ח שם.
25 בא יב, נא.

ובמילא מוכן שאז נמצא בגלוי רק הצד הטוב והעליון³⁰ ד"בין המצרים"³¹ –

„וביום שמחתכם אלו שבתות“³².

ברם קביעות זו מלמדת, שתיכף בתחילת „שלושת השבועות“ (שבעה עשר בתמוז) – נרגשת בגלוי העליון³⁸:

ובפרט כשקורין בשבת זו – את פרשת פינחס, שבה מדובר ע"ד פרשת השבת והמועדים, וקרבנות³³ שבת והמועדים, שהם ענין של שמחה, קרבנות בנסכיהם, שאין שמחה אלא בין³⁴, המשמה אלקים ואנשים³⁵ – כמבואר להלן.

זהו (א) יום השלישי שהוכפל בו כי טוב, יום טוב, וטוב כפול (מעין דיהפכו ימים אלה „לששון ולשמחה ולמועדים טובים“ דלע"ל, באופן של יום טוב כפול, יותר משאר המועדים כנ"ל),

ד. בכל זה ניתוסף חידוש מצד הקביעות דשנה זו – שבה (א) „שלושת השבועות“ תחילתם (שבעה עשר בתמוז) וסופם (תשעה באב) ביום השלישי שהוכפל בו כי טוב³⁶, ו(ב) כל השנה היא שנת השמיטה, „שבת לה“³⁷:

ו(ב) בשנת השמיטה, „שבת לה“ – כל השנה עומדת במצב של עלי' (כידוע ששבת היא עלי' ומעלה את כל הענינים) ושמחה (ביום שמחתכם – אלו שבתות“):

לכאורה הי' אפ"ל, שלמרות הכלל שירידה היא צורך עלי', עם זאת קבע הקב"ה שעד שמגיעים לעלי' צ"ל משך זמן, תחילה צריכה להיות נרגשת רק

סדר העבודה הרגיל הוא – שתחילה צריכה להיות הירידה, „כי תבואו אל הארץ“³⁷, אח"כ „שש שנים תזרע שדך גוי“³⁹, ורק אח"כ באה העלי' – „ובשנה השביעית שבת שבתון יהי לארץ שבת לה“⁴⁰, אך מצד (דרגת) התורה⁴¹ – נרגשת תיכף בתחלת הענין – תכלית הכוונה בששת השנים, שזהו „ושבתה הארץ שבת לה“⁴², ולכן התורה מתחילה עם „ושבתה הארץ גוי“ (לפני ההודעה

30 וי"ל שענין זה (ירידה צורך עלי') מרומן גם בסיום ההפטרות דשבת זו (הפטרות הראשונה דשלושה דפורענותא) – „קדש ישראל לה' ראשית תבואתה כל אוכליו יאשמו“ (ירמ' ב, ג) – כמובן מהמבואר בלקו"ת סוף פרשתנו (פ, ד ואלך), שפסוק זה מורה על ירידת הנשמה בגוף, שעיי"ז נעשה „כל אוכליו יאשמו“, שאוכל בחי ישראל שלו כו' עד שאינה יכול להאיר בקרבו כו', והיא צורך עלי' – שעיי"ז מגיע לבחי' החמישית, שלמעלה מד' בחי' אבי"ע וכו'. עיי"ש. 31 ראה בארוכה קונטרס משיחות ש"פ מטו"מ תשמ"ו ס"ב. וש"נ.

38 והטעם לזה הוא – כי הירידה אינה ענין בפני עצמה ובשביל עצמה כלל וכלל, כ"א אך ורק צורך (וחלק מ)העלי' הבאה לאחר' שבכדי להגיע להעלי', צ"ל ההקדמה דמצב הנראה בגלוי כירידה.

32 בהעלותך יו"ד, יו"ד ובספרי עה"פ.

39 בהר שם, ג.

33 לא איסורי מלאכה וכו' שבהם.

40 שם, ד.

34 פסחים קט, א.

41 ובפרט תורה היא כולא חד עם שבת (ראה תו"א יתרו ע, ג. ויקהל פה, א ואלך), כמאחז"ל „כולי עלמא בשבת ניתנה תורה“ (שבת פו, ב).

35 ספר שופטים ט, יג.

36 ראה פרש"י בראשית א, ז.

37 בהר כה, ב.

שבדאי שכוונת הירידה בסוף פ' בלק היא – צורך עלי, אך שם נרגשת הירידה בלבד; משא"כ בפרשתנו נרגשת העלי (שבאה ע"י הירידה).

ואת הכח לזה הי' לפינחס מצד זה שהוא (פינחס) עצמו עמד בדרגא הכי נעלית שבאה כתוצאה ממצב של ירידה, ובאופן שאצלו היתה בגלוי העלי שבאה כתוצאה מכך:

חז"ל אומרים⁴⁸ שהפסוק מודיע את יחוסי של פנחס („בן אלעזר בן אהרן הכהן“) „לפי שהיו השבטים מבזים אותו הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו [יתרון] עגלים לעבודה זרה כו', לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן“.

והיינו: פינחס אכן הי' „בן פוטי“ (מצד זה שפיטם אבי אמו עגלים לע"ז)⁴⁹, אלא שהתורה מעידה (בייחוס פינחס אחר אהרן) שאצל פינחס הי' יחוסו בגלוי רק העלי שכתוצאה מהירידה, כידוע שדוקא עי"ז שיתרו „פיטם עגלים לעבודה זרה“ – נתגלה (יתרו מלשון) יתרון האור מן החושך⁵⁰,

ע"ד העבודה דשש שנים תזרע שדך)⁴²; ובקביעות ד„בין המצרים“ בשנה זו – נרגש תיכף (כנ"ל בפ' השמיטה) בתחלת הירידה (תחלת „בין המצרים“) שזוהי כבר „שבת לה“ (שנת השמיטה). ועאכו"כ ביום השבת בשנת השמיטה „בין המצרים“.

ה. הענין האמור מודגש יותר בפרשתנו – פינחס (השבת הראשונה של „בין המצרים“⁴³):

תחלת פ' פנחס באה בהמשך להמדובר בסוף הפרשה הקודמת (פ' בלק), אלא שיש חילוק גדול ביניהם:

בסוף פ' בלק מדובר ע"ד הירידה והנפילה – חטא בעל פעור ומעשה זמרי, והמגיפה שבאה כתוצאה מזה, ואח"כ איך שפינחס (רק) ביטל הגזירה, ותעצר המגיפה מעל בני ישראל⁴⁴.

אך בתחילת פרשתנו מדובר רק ע"ד העלי שבאה כתוצאה מכך – „פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי גוי“⁴⁵, „לכך⁴⁶ אמור הנני נותן לו את בריתי שלום גוי“⁴⁷.

המוכה וגוי – הוא להוסיף שבחיו של פינחס, שביטל וביער רשע זה. ועפ"ז מוכנים דברי רש"י עה"פ „כשם שייחס את הצדיק לשבת ייחס את הרשע לגנאי“, דלכאורה: אפילו בגנות בהמה טמאה לא דיבר הכתוב (ב"ב כג, א. וראה פסחים ג, א) אלא הכוונה היא לא לגנאי של הרשע, ב"א להגדיל שבחו של פינחס, שביטל אותו. כמשנ"ת בהתוועדות.

48) ב"ב קט, סע"ב. וש"נ. הובא בפרש"י עה"פ.

49) וכמוכן גם מזה שהשבטים היו מבזים אותו – השבטים דוקא (ולא האומות – כדלקמן בפרש"י פרשתנו כו, ה. ועוד), שמוה מובן שיש מקום לירידה ובזיון זה.

50) ומטעם זה הי' מ"ת דוקא לאחרי הודאת

42) ראה לקו"ת ר"פ בהר (לט, ג ואילך). מאמרי אדה"ז תקס"ב ע' קפה. מאמרי אדה"מ צ ויקרא (כרך ב) ע' תרצט. סהמ"צ להצ"צ קסז, א ואילך. אוה"ת בהר ע' תתעז ואילך. ד"ה כי תבואו דש"פ בהר תשמ"ו. ועוד.

43) ובשבת זה נתעלה (ראה אוה"ת ד"ה ויכולו – בראשית כרך א מב, ב ואילך. כרך ג תקת, א ואילך) גם שבעה עשר בתמוז, התחלת הירידה דבין המצרים.

44) בלק כה, ה.

45) פרשתנו כה, יא.

46) שם, יב.

47) וגם המשך הכתובים „ושם איש ישראל

הארץ, ואח"כ פרשת המועדים (שכולם ענינים של עלי), עד לסיום הפרשה⁶⁰: „ביום השמיני עצרת תהי לכם“⁶¹:

לאחרי המדובר ע"ד הקרבת שבעים פרים בימי הסוכות כנגד שבעים אומות⁶², שזה מורה על העבודה דבירור⁶³ האומות, כידוע שע"י הקרבת השבעים פרים הגינו בני על האומות⁶⁴, שע"י בירור האומות מתווספת (גם) עלי בישאל – ע"ד „משכני אחריו נרוצה“⁶⁵,

לאחרי זה בא „ביום השמיני עצרת תהי לכם גו' והקרבתם פר אחד איל אחד“, כנגד „אומה יחידה“⁶², שאז מעמדם באופן של „לכם“ – יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך⁶⁷ – ישראל ומלכא בלחודויה⁶⁷, והם סועדים „סעודה קטנה“⁶⁸, שמורה על תכלית הביטול (קטנה, ע"ד אומה יחידה) שדוקא עי"ו תופסים בעצמות ומהות.

ונמצא, שגם בסיום הפרשה מודגשת דוקא העלי הכי נעלית (שבאה ע"י

שיתרו אמר „גדול הוי' מכל האלקים“, והיינו, שאפילו במקום תחתון (עבודה זרה) נרגש ש„איני עוד מלבדו“, עד „איני עוד“⁵³ אפילו בחללו של עולם⁵⁴.

והעילוי שבזה נתגלה בתכלית השלימות ובגלוי בפניחס – שאצלו היתה בגלוי רק העלי שבזה⁵⁵; ותחת האמירה „דאתי מיתרו שפיטם עגלים לע"ז“, נאמר „דאתי מיוסף שפטפט ביצרו (מתריס ונלחם כנגד יצרו)“⁵⁶, העבודה ד„יוסף ה' לי בן אחר“⁵⁷ – עשיית „בן“ (אפילו) מבחי „אחר“⁵⁸.

ובזה נראה כיצד בפרשתנו (בתחלתה), מודגשת ג"כ העלי בלבד (שבאה ע"י הירידה), ע"ד שנראה הדבר בהקביעות שבין המצרים מתחילים מיד ביום השלישי שהוכפל בו כי טוב ובשנת השמיטה, „שבת לה“.

ו. ענין זה מודגש גם (בהמשך ו)סיום הענין⁵⁹ – בו מדובר ע"ד חלוקת

יתרו „עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלקים“ (יתרו י, יא) – ח"ב טז, ב. סה, א. נת' בסה"מ: תרמ"ו ע' עב ואילך. עטר"ת ע' רצא ואילך. תרפ"א ע' קסב ואילך. תרפ"ה ע' קצט ואילך. תש"ט ע' 52 ואילך. לקו"ש ח"א ע' 74 ואילך. ונוסף לזה: נקרא יתרו – שיתר פרשה אחת בתורה (שמו"ר פכ"ז, ה. הובא בסה"מ שם).

51 ואתחנן ד, לה.

52 שם, לט.

53 ראה ד"ה ולקחתם לכם תרס"א.

54 דב"ר פ"ב, כז. הובא בד"ה ולקחתם שם.

55 משא"כ ביתרו היו ב' זמנים בחייו: לפני

הכרתו בגדולת ה', ולאחרי זה.

56 ב"ב שם.

57 ויצא ל, כד.

58 אוה"ת ויצא רכ, א. ויחי שפור, א ואילך.

ספר הליקוטום – דא"ח צ"צ ערך יוסף. וש"ב.

59 ונעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן (ספר

יצירה פ"א מ"ז).

60 וגם חותם השיעור חומש דיום השביעי.
61 כט, לה.
62 סוכה כה, ב. במדב"ר פכ"א, כד. הובא בפרש"י שם.
63 שלכן מהטעמים שפוחת והולך – מפני שחלק כבר נתברר.
64 ראה מקומות שבהערה 62. וראה במדב"ר פ"א, ג. ויק"ר פ"א, יא. שהש"ר פ"ב, ג (ה).
65 שה"ש א, ד. וראה לקו"ת ויקרא ב, סע"ד ואילך. מאמרי אדה"ז: אתהלך לאזניא ע' קסט; כתובים כרך ב ע' כט. אוה"ת שה"ש ס"ע תתטז ואילך.
66 משלי ה, ז. וראה שמו"ר פט"ו, כג.
67 זח"א סד, א"ב. שם רח, ב. נת' באוה"ת שמע"צ כרך ה ע' ב'תקמט ואילך. סה"מ תרפ"ז ע' לו ואילך.
68 מקומות שבהערה 62.

רפואה למכה⁷² - שיוכלו לראות בגלוי כיצד הירידה הבאה לאחר זה ב"בין המצרים", אשר גם היא בדוגמת מאסר בבית האסורים⁷³, וישנם "ושבי"⁷⁴, "שבויים ממש"⁷⁵, ו"ציון" זקוקה ל"תפדה"⁷⁴ - היא צורך עלי' בלבד, כך שתורגש בזה רק העלי' שבוה, כפי שנהי' "ציון במשפט תפדה ושבוי' בצדקה"⁷⁴, ויהפכו ימים אלה "לששון ולשמחה ולמועדים טובים".

ובפרט כאשר זה גם שבת פ' פינחס, כנ"ל, שגם עבודתו היתה בדוגמת "פדיון שבויים": בנ"י עמדו במצב של "שבויים" בידי יצרם-הרע, עד שגם אצל משה "נתעלמה ממנו הלכה"⁷⁶, ולכן "המה בוכים"⁷⁷, ופינחס פדה את כולם ממצב זה⁷⁸. ולהעיר - שרבי פינחס בן יאירי⁷⁹ עסק בפדיון שבויים⁸⁰, וכמרומו גם בשמו "בן יאיר": ע"י פדיון שבויים מאירים את השבוי ומעמידים אותו במקומו הראוי לו.

ה. ההוראה מכל זה במעשה בפועל - המעשה הוא העיקרי⁸¹:

(72) מגילה יג, ב.
 (73) ראה מת"כ לאיכ"ר עה"פ (א, ג) "בין המצרים" - שהוא מלשון צער ומיצר.
 (74) ישע"א, כז.
 (75) לקו"ת דברים א, רע"ג.
 (76) סנהדרין פב, ב. פרש"י עה"פ בלק כה, ו.
 (77) בלק שם.
 (78) וגם על פינחס זה אליהו נאמר שבא לעשות שלום ביניהם שנאמר (סוף מלאכי) והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם (עדות בסופה).
 (79) וידוע שר' מאיר הוה דייק בשמא (יומא פג, ב), ושמו מאיר שמאיר עיני אחרים (חכמים) - עירובין יג, ב.
 (80) חולין ז, א.
 (81) אבות פ"א מ"ז.

עבודת הברורים למטה כו' - ישראל ומלכא בלחודוהי, ואין לזרים אתך, שאין נרגשת שם בכלל מציאות אומות העולם ועולם ככלל (אע"פ שעלי' זו באה לאחרי ההקדמה דבירור האומות ובירור העולם).

ז. ויש להוסיף ולקשר זה גם מה שנתגלה בדורנו זה שקודם זמן "בין המצרים" בא חג הגאולה דיי"ב-י"ג תמוז:

גאולה זו באה כתוצאה מן הגזירות וההעלם וההסתר על עבודת הרבצת התורה וחיזוק היהדות בזמן ההוא במדינה ההיא. אך לאחר הגאולה - נתגלה ב"גלוי לעין כל"⁶⁹ הנצחון והגאולה דהעבודה (בהרבצת התורה וחיזוק היהדות) של כל ישראל⁷⁰, נצחון על כל ההעלמות וההסתרים.

קודם הגאולה הי' נראה, שזוהי ירידה ומאסר בבית האסורים (אלא שהירידה היא - צורך עלי' הבאה לאחרי זה). אך לאחרי הגאולה - לא נותר כל רושם של ירידה, פרט לעלי' שבאה כתוצאה מכך - ההוספה וההתגברות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיונות חוצה, עד - הוספה שלא בערך למצב שלפני המאסר (הירידה).

וזוהי הנתינת כחי' - בכחי' מקדים

(69) ל' מכתב בעל הגאולה לחגיגת י"ב תמוז הראשונה - נדפס בסה"מ תשי"ח ע' 263. אגרות קודש שלו ח"ב ע' פ. ועוד.
 (70) כי "לא אותי בלבד גאל הקב"ה כו' כי אם גם את כל מחבבי תורתנו יקדושה, שומרי מצוה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה" (מכתב הנ"ל).
 (71) ראה בארוכה לקו"ש ח"ח ע' 312 (לעיל ע' 137) ואילך.

בעמדנו ב„שלת השבועות“ ד„בין המצרים“, כאשר אצל כל יהודי (ובכל העולם) מתעוררת ההרגשה כיצד הוא שבוי בגלות (בנוסף לגלות והשבי הכללית של נשמתו בגופו ונפשו הבהמית⁸²),

ובפרט מצד עסקו בעניני העולם, אשר „רוב בעלי עסקים והעוסקים במלאכה ה"ה כשבוים, שהם טרודים ומוטרדים ביותר בטרדת עסקיהם ופרנסתם ומלאכתם והם קשורים בזה כהשבוי בבית האסורים“, „שהוא ככל האדם אלא שהוא אסור וקשור בבית הכלא ואינו יכול לזוז משם אפי' זיו כל שהוא“⁸³ -

עליו לידע, שנוסף ע"ז שהכוונה בזה היא צורך עליו⁸⁴, אבל בינתיים נרגשת (רק) ירידה - הנה עוד זאת: תיכף בתחלת הירידה גופא מאירה כבר בגלוי העלי' (זהו כבר יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, ושנת „שבת לה"י), מעין המצב שיהי' (שלא בערך לגמרי) בגאולה העתידה,

ובפרט בנוגע לבחורי הישיבות - שענינם צריך להיות לימוד התורה בלבד,

כולל ובמיוחד בהלכות שהזמ"ג - לימוד הלכות בית הבחירה (שע"י לימוד ב„צורת הבית ותכונתו ומוצאיו ומובאיו וכל צורתו גו"י"⁸⁵ „אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקין בבנין הבית“⁸⁶).

ותחילה - לפעול בכל זה בנוגע לעצמו, לגאול עצמו מהשבי בגוף ובגלות בכלל,

וגם להתעסק במצות „פדיון

ומשום כך, זה צריך לעורר בעבודתו, שאין צורך שימתין עד העלי', או ילך לאט לאט - כי אם תיכף לנצל את ההעלם וההסתר ע"מ להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהעבודה ד„פדיון שבויים“, העבודה המגלה את העלי' הטמונה בירידה, לגאול את עצמו וזולתו מהשבי' והשעבוד להנחות והגבלות העולם כו', ולהעמיד עצמו

85 יתרו יט, ו.

86 ובפרט בשנת השמיטה - „שגם עובדי האדמה כאשר ישבתו בשנה היא יתעוררו לדרוש את ה"י" (ספורנו ר"פ בהר).

87 יומא ט, ב.

88 להעיר ממאחז"ל (בביאור סיבת הגלות) ויתר הקב"ה על כו' ועל מאסם בתורה לא ויתר (ירושלמי חגיגה פ"א ה"ז. פתיחתא דאיכ"ר ב).

89 לקו"ת שם.

90 יחזקאל מג, יא.

91 תנחומא צו יד. וראה לקו"ש ח"ח ע' 412

(לקמן ע' 348) ואילך. וש"נ.

82 תניא פל"א.

83 ד"ה כל הנהגה תרפ"ט (בסה"מ קונטרסים

ח"א).

84 ראה תניא שם בסוף הפרק.

מנהג „מוזר“ במדינות שונות (כולל ארצות הברית), שבזמן הקיץ ננעלים הישיבות, ישיבות קטנות, חדרים ותלמודי־תורה וכו', ובתי ספר בכלל, ומניחים לילדי ישראל להסתובב ברחובות, ללא כל הדרכה, והדרכה מתאימה בפרט.

לא דרושות ראיות לדבר – כאו"א יכול לראות זאת במוחש, ובפרט בניו־יורק – שבה אלפים מילדי ישראל נמצאים במצב של „שבוי“ (תינוקות שנשבו), במשך זמן הקיץ, ואין להם מקום ומדריכים שיעסקו עמם, ובמילא הם לפעמים מסתובבים גם בחברת ילדים בלתי מתאימים וכו'.

על כל יהודי הרואה מצב זה – מוטל חוב גמור ואחריות עצומה לעסוק ב„מצוה רבה“ ד„פדיון שבויים“⁹⁴, ולנצל את הירידה ושבוי, ע"מ לגלות מיד את העלי' הטמונה בה – באמצעות השתדלות שהוריו ישלחו תיכף את הילד למחנה קיץ, „קעמפ“, המיוסד על חינוך על טהרת הקודש, אויר ורוח החדורים ביראת ה' ואהבת ה' ואהבת התורה וישראל, שבו לומדים תורה (עכ"פ) בתחלת וסוף היום, ובאמצע – עוסקים ב„כל מעשיך יהיו לשם שמים“⁹⁵. שבזה קיימות מעלות אפילו לגבי הזמן שבו חלק מהזמן לומדים בישיבה במשך השנה – ונמצא שמנצלים את הירידה והשבוי בזמן הקיץ, לעלי' נעלית יותר, ע"י שליחת הילד ל„קעמפ“ על טהרת הקודש,

שבויים“ בנוגע ליהודים אחרים – אשר לדאבונו ישנם, ובפרט בדורנו, יהודים רבים הנמצאים בדרגת „תינוק שנשבה בין העכו"ם“. ובודאי שאין זה ברצונם, ואפילו לא לשם תועלת (של ריוח במזון וכיו"ב) – אלא שהקב"ה הביאו לידי מצב זה, „נורא עלילה על בני אדם“⁹², בכדי שעי"ז יבוא לעלי' נעלית שלא בערך.

אולם הקב"ה רצה שליחודי אחר תהי' הזכות לפדותו מהשבוי שלו (כי בנוגע לשבוי עצמו לא תמיד יש בכחו לצאת בעצמו מהשבוי שלו). ומשום כך הוא סיבב סיבות לכך שיהודי אחד יראה כיצד יהודי שני הוא „תינוק שנשבה בין העכו"ם“ ר"ל – בכדי שיצילו ויגאלהו.

ובזה ההוראה – שכאשר רואים „תינוק שנשבה בין עכו"ם“, „אל תביט אל מראהו“⁹³, אלא ראה כיצד בו טמונה הכוונה העליונה לבוא לידי עלי' שלא בערך. ולא לערוך בזה חשבון שדרושה המתנה של אריכות זמן עד שהלה יתקרב ליהדות (כיון שההוא רחוק מזה וכו'), אלא תיכף בראיית התינוק שנשבה, רואים מיד את העלי' הכי גדולה שאלי' ביכולתו להגיע, ובמילא אין נותנים לו רק „מעט“ תומ"צ, אלא נותנים לו הכל, אלא כמובן – באותיות ותוכן המתאימים לתפיסתו.

ט. מזה ישנו לימוד מיוחד גם בנוגע לילדי ישראל („תינוקות“ כפשוטן) – הקשור במיוחד לזמן הקיץ: בשנים האחרונות נהי' לדאבונו

94) ב"ב ה, ריש ע"ב. וראה רמב"ם הל' מתנות עניים פ"ח ה"י. טושו"ע יו"ד רסרנ"ב.
95) אבות פ"ב י"ב.

92) נסמן לעיל הערה 9.
93) ל' התתוב – ש"א טז, ז.

גאולה החדשה ושיר חדש¹⁰¹ ותורה חדשה מאתי תצא:

ואין הכוונה בזה לערוך ריבוי אסיפות ווועדים וכו', אלא „טאָפּאַרו דאָ פּלאַחו“¹⁰² - מעשה בפועל: אין זמן - בהכרח להבטיח את מצבו של כל ילד יהודי שאליו ניתן להגיע, ולעשות זאת במעשה בפועל - כך שיוכל תיכף להראות באצבע הגשמית שלו: הנה הילדים שאותם הצלתי!

י. וע"י ההוספה בכל ענינים אלו, אהבת ישראל ואחדות ישראל, לימוד התורה ביגיעה, נתינת הצדקה וכו' - בטח יקויים „יגעתי ומצאתי“¹⁰³, עד ל„מצאתי דוד עבדי“¹⁰⁴, דוד מלכא משיחא,

ו„כל היוצא למלחמת בית דוד“¹⁰⁵ ע"פ הנ"ל הולכין ונוצחין, כי אצלם מושלת אהבת ישראל¹⁰⁶, ומתגלה שכל המנגדים אשר „חרפו עקבות משיחך“¹⁰⁷ - מביאים רק לידי נצחון נעלה יותר - „אמן“, שמורה על נצחון¹⁰⁸, ו„אמן ואמן“¹⁰⁹ - כפלים לתושי'.

או אם הילד נשאר בכיין בקיין - להבטיח שהילד יעשה את חדרו וד' אמותיו וכו' ל„מקדש מעט“⁹⁶, שעליו אומר הקב"ה „ושכנתי בתוכם“⁹⁷, בית תורה תפלה וצדקה, שבו יש לו „משלו“: חומש, סידור וקופת-צדקה, המשמשים אותו כל יום ללימוד תורה ותפלה לה', (ובימי החול) לנתינת צדקה. וכשהדבר יהפוך לחלק-יסוד בהנהגתו היום-יומית, תובטח בדרך ממילא הנהגתו במשך יתר שעות היום⁹⁸.

ואם מישהו חושב שראייתו ילד כזה (הנמצא ב„שבי“) היא „מקריט“ בלבד, שבגלל שעניניו משוטטות סביב בעולם, הוא בינתיים ראה „גם“ ילד זה - אומר הבעש"ט⁹⁹: זה בכלל לא מתחיל¹⁰⁰! כל דבר שאדם רואה או שומע - מהווה הוראה בעבודתו, בהשגחה פרטית הדבר נראה אליו, בכדי שהוא יעשה משהו בקשר לילד זה.

ולמרות שאשתקד הוא לא עשה כלום בנידון - וכי משום כך עליו לחזור שנית על אותו חסרון? מדברים כאן על חייו של ילד יהודי!... ובפרט שעבודה חדשה היא הדרך להתכונן אל

101 ראה הנסמן בהערה 10.

102 הגרון אל העץ.

103 מגילה ו, ב.

104 תהלים פט, כא. וראה סנהדרין צז, סע"א.

105 שבת נו, א. כתובות ט, ריש ע"ב. - בארוכה שיחה ד"ה זה לכ"כ אדנ"ע (מהורש"ב) נדפסה בלקו"ד ח"ד תשפו, ב ואילך. ספר השיחות תש"ב ע' 141 ואילך.

106 ראה מדרש תהלים ז, ח. ועוד.

107 תהלים פט, נב.

108 סוף נזיר.

109 תהלים שם, נג. וראה יל"ש עמוס בסופו (רמז תקמט).

96 יחזקאל יא, טו. מגילה כט, א.

97 תרומה כה, ת.

98 ראה בארוכה סה"ש תשמ"ז ח"א ע' 340 ואילך. וש"נ.

99 כש"ט הוספות סקיי"ט ואילך. וש"נ. וראה רמב"ם ריש הל' תעניות.

100 כלשון הרגיל דאמרי אינשי, ומנא הני מילי (ראה ב"ק צב, א ואילך) - כתורת הבעש"ט (שבהמשך) - שהתחלה היא להוראה כו'.

ועיין סוף וחותם אבות: כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא אלא לכבודו.

לקוטי **בין המצרים – פינחס א** שיחות

ולפני זה בא „פינחס הוא אליהו“¹¹⁰, שמו הוא דוד בעצמו¹¹¹, הגאולה
מבשר הגאולה, „קול צמח איש צמח האמיתית והשלימה ע“י משיח צדקנו.

(110) תיב"ע וארא ו, יח. זח"ב קד, סע"א.

(111) בההושענות דהושע"ר.

ועוד.

הוספה

בשורת הגאולה

לא.

לויט אַלע סימני הגאולה האַלט מען שוין ממש באַ דער גאולה, ווי כ"ק מו"ח אדמו"ר האָט מודיע, מפרסם און מכריז געווען, אַז מ'האַט שוין אַלץ פאַרענדיקט, כולל אויך "צופּוזן די קנעפּ"¹, און אויך פאַרענדיקט דעם "עמדו הכן כולכם"², דאָס הייסט אַז ס'איז שוין "הכל מוכן לסעודה"³, און מ'איז שוין גרייט צוגיין צום טיש, און עסן סעודת לויטן ושור הבר, וואָרום "הנה זה (משיח) בא"⁴, תיכף ומיד ממש!

* * *

ובאותיות פשוטות: שטייענדיק קרוב גלייך פאַר דער גאולה – דאַרף יעדער איד זיך איינגעוואוינען צו דער גאולה און זיך אַריינשטעלן אין אַ מצב ורגש של גאולה, דורך מאַכן זיין פרטיות'דיקן טאָג אַ "גאולה (פרטית) טאָג", און מאַכן זיין מקום פרטי – "ארץ ישראל", דורך דעם וואָס ער טוט די עבודה שלו ברגע זה ובמקום זה בתכלית השלימות, במחשבה דיבור ומעשה.

און אַלס אַ תוצאה פון די אייגענע שלימות העבודה (במחשבה דיבור ומעשה) – דאַרף זיך דאָס אויך אַרויסזאָגען אין זיין דיבור, ע"ד ווי "הגורל הי' מדבר", אַז וויבאַלד ער איז דורכגענומען בפנימיות מיט דער הוראה ועבודה פון "מאָך דאָ ארץ ישראל"⁵, מיט אַן אינערלעכע לעבעדיקייט – רעדט ער וועגן דעם מיט חיות אויך צו אַנדערע, און איז מפרסם די הוראה פון "מאָך דאָ ארץ ישראל" באַ בני ביתו, באַ די

(1) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(2) ראה אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ע' רעט. וראה "היום יום" טו טבת.

(3) ל' המשנה – אבות פ"ג מט"ז.

(4) שה"ש ב, ת. ובשה"ר עה"פ.

(5) ראה אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' תפה ואילך.

בשורת הגאולה

קרובים אליו, ועאכו"כ באַ זיינע תלמידים, ביז אַז ער רעדט וועגן דעם מיט די אַלע צו וועמען ער קען דערגרייכן, און וויבאַלד אַז דאָס קומט פון זיין פנימיות, רעדט ער דברים היוצאים מן הלב וואָס נכנסים אל הלב⁶ ופועלים פעולתם, ועאכו"כ דורך דעם וואָס ער באַווייזט אַ דוגמא ח' פון זיין אייגענע עבודה. ביו אַז ער מאַכט אַז אויך די שומעים ווערן מדברים – „הגורל הי' מדבר“.

(משיחות ש"פ פינחס, מבה"ח מנחם-אב, כ"ד תמוז תנש"א)

(6 ספר הישר לר"ת סי"ג. הובא בשל"ה סט, א.)

לפי כל סימני הגאולה נמצאים אנו כבר ממש בסמיכות להגאולה, וכפי שהודיע, פירסם והכריז כ"ק מו"ח אדמו"ר, שכבר סיימו הכל, כולל גם „לצחצח את הכפתורים“¹, וסיימו גם את ה„עמדו הכן כולכם“², זאת אומרת שכבר „הכל מוכן לסעודה“, וכבר מוכנים לגשת לשולחן, ולאכול את סעודת לויתן ושור הבר, כיון ש„הנה זה (משיח) בא“⁴, תיכף ומיד ממש!

* * *

ובאותיות פשוטות: בעמדנו קרוב ממש לפני הגאולה – צריך כאו"א מישראל להתרגל לגאולה ולהציב את עצמו במצב ורגש של גאולה, ע"י הפיכת יומו הפרטי ל„יום גאולה (פרטית)“, והפיכת מקומו הפרטי – ל„ארץ ישראל“, עי"ז שעושה את העבודה שלו ברגע זה ובמקום זה בתכלית השלימות, במחשבה דיבור ומעשה.

וכתוצאה משלימות עבודתו הפרטית (במחשבה דיבור ומעשה) – ה"ז צריך להתבטא גם בדיבורו, ע"ד „הגורל הי' מדבר“, שכיון שהוא חדור בפנימיות בהוראה והעבודה ד"עשה כאן ארץ ישראל“⁵, מתוך

בשורת הגאולה

חיות פנימית – מדבר הוא אודות זה מתוך חיות גם עם אחרים, ומפרסם את ההוראה ד"עשה כאן ארץ ישראל" אצל בני ביתו, אצל הקרובים אליו, ועאכו"כ אצל תלמידיו, עד שמדבר אודות זה עם כל מי שיכול להגיע אליו, וכיון שזה בא מפנימיותו, מדבר הוא דברים היוצאים מן הלב שנכנסים אל הלב' ופועלים פעולתם, ועאכו"כ עי"ז שמראה דוגמא חי' מעבודת עצמו. עד שפועל שגם השומעים נעשים מדברים – "הגורל הי' מדבר".

ע.

יש לומר – שהמקדש דלעתיד (ש"בנוי ומשוכלל יגלה ויבוא מן השמים¹) יתגלה תחילה בהמקום "שנסע מקדש וישב שם"² בזמן הגלות ("בית רבינו שבבבל"³), ומשם יועתק למקומו בירושלים.

. . . ואולי יש לומר, שמרומז בלשון הרמב"ם (בהלכות מלך המשיח⁴) "ובנה מקדש במקומו" – דלכאורה: מהו הצורך להשמיענו כאן שבנין המקדש הוא במקומו? ולאידך, למה אינו מפרש המקום, "ובנה מקדש בירושלים"? – ש"במקומו" רומז גם על מקומו של מלך המשיח בזמן הגלות (לפני ש"הרי זה משיח בודאי"), היינו, שבהיותו בגלות (ששם יושב⁵ וממתין ומצפה לגאול את בני ושכינה עמהן מהגלות) בונה מלך המשיח מקדש (מעט) שהוא מעין ודוגמת המקדש שבירושלים (כמו "בי כנישתא דשף ויתיב"³, "שנסע מקדש וישב שם"), בתור הכנה למקדש העתיד, שיתגלה תחילה שם, ומשם ישוב (עם הקב"ה ובנ"י) לירושלים.

. . . ואולי יש לומר, שמ"ש במדרש⁶ ש"בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם", קאי על גג בית המקדש דמקדש מעט שבחוץ לארץ⁷ שהוא במקום המקדש בירושלים ("שנסע מקדש וישב שם"), כי, לאחר שיש מקדש העתיד יתגלה וירד למטה לא יהי צורך להשמיע לישראל "הגיע זמן

(1) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

(2) ערוך ערך שף (הובא בחדא"ג מהרש"א מגילה כט, א).

(3) מגילה כט, א.

(4) ספ"א.

(5) ראה סנהדרין צה, א: "יתיב אפיתחא דרומי".

(6) יל"ש ישעי' רמז תצט.

(7) ועפ"ז יומתק הדיוק "עומד על גג בית המקדש" – ש"גגות . . . לא נתקדשו" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו ה"ז), שרומז על חו"ל בערך לקדושת א"י.

גאולתכם".

... יש לבאר כהנ"ל בנוגע ל"בית רבינו שבבבל" בדורנו זה – ביתו

(בית הכנסת ובית המדרש) של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו:

... בדור זה, דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה,

מסיימים ומשלימים "מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות"⁸ לעשות מארץ העמים ארץ ישראל גם במקום היותר תחתון דארץ העמים, חצי כדור התחתון (שבו לא הי' מתן תורה⁹), אשר, ע"י העלאת המקום היותר תחתון מעלים גם את כל שאר המקומות דארץ העמים¹⁰, וענין זה נעשה ע"י "בית רבינו" שבחצי כדור התחתון, שממנו אורה יוצאה לכל העולם, לעשות מהעולם כולו (עד לפנה הכי נדחת בקצוי תבל) ארץ ישראל, שזהו"ע ד"עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות"¹¹, ו"עתידה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל"¹¹, שבה יוקבעו כל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם כולו מחובר לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, נשיא הדור, שהוא המשיח (גואלן של ישראל) שבדור, ועוד וג"ו עיקר, שהוא הנשיא דתורת החסידות¹², אשר, ע"י הפצתה חוצה ("יפוצו מעינותיך חוצה", עד לחוצה שאין חוצה ממנו, בכל קצוי תבל) פועלים ביאת מלכא משיחא¹³.

ועפ"ז מובן גודל העילוי ד"בית רבינו" – "מקדש מעט" העיקרי

בגלות האחרון, "שנסע מקדש וישב שם", ולכן "הרי הוא מקום המקדש גופי' דלעתידי", ולא עוד אלא שבו יתגלה מקדש העתיד, ומשם ישוב

(8) תניא רפ"ז.

(9) ראה אגרות יקודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' תצב ואילך. וש"נ.

(10) "כמו בהגבהת כותלי בית שצריכים להתחיל להגבי' הקורה התחתון דוקא ואז ממילא יוגבהו העליונים הימנו, משא"כ אם הי' מתחיל מאמצע הכותל לא הי' מגבי' התחתונים" (תו"א בראשית ד, רע"א).

(11) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ' שבת ור"ח. יל"ש ישעי' רמז תקג.

(12) להעיר, שתורת החסידות היא בחי' היחידה שבתורה (ראה קונטרס ענינה של תורת החסידות), הקשורה עם בחי' היחידה שבישראל, נשמתו של משיח צדקנו (רמ"ז לזח"ב מ, ב. ועוד).

(13) אגה"ק דהבעש"ט – כש"ט בתחלתו.

לירושלים (כנ"ל).

ויש להוסיף, שענין זה מרומז גם בשמו¹⁴ של "בית רבינו" שבדורנו: "רבינו" – ב' שמותיו רומזים על הגאולה: שמו הראשון – יוסף – ע"ש "ביום ההוא יוסיף אדניי שנית ידו לקנות את שאר עמו אשר ישאר מאשור וממצרים גו' ומאיי הים גו' ואסף נדחי ישראל ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ"¹⁵, ושמו השני – יצחק – ע"ש הצחוק והשמחה ששלימותה בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כמ"ש¹⁶ "אז ימלא שחוק פינו", "אז" דייקא, לעתיד לבוא¹⁷, כשיאמרו ליצחק (דוקא) "כי אתה אבינו"¹⁸.

ו"בית (רבינו)" – מספרו שבע מאות ושבעים¹⁹, וע"ש מספר זה נקבע שמו אשר יקראו ל"בית רבינו" בפי כל ישראל, "770"²⁰, שמספר זה הוא הגימטריא ד"פרצת", ע"ש "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה"²¹, שרומז שמבית זה אורה יוצאה לכל ד' רוחות העולם, ובאופן של פריצת גזר, שכל ד' רוחות העולם מתעלים לדרגת ארץ ישראל ("עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות"), כולל ובמיוחד שכל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם נקבעים בארץ ישראל ומתחברים לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, עליו נאמר²² "פרצת עליך

14) כידוע שהשם מורה על תוכנו ומהותו של הדבר הנקרא בשם זה (תניא שעהיה"א ספ"א. וראה בארוכה תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד) ס"א וש"נ).

15) ישע"י יא, יא-יב.

16) תהלים קכו, ב.

17) משא"כ בזמן הגלות, ש"אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעוה"ז, שנאמר אז ימלא שחוק

פינו" (ברכות לא, א).

18) ישע"י סג, טז. שבת פט, ב.

19) להעיר מהנהגת גדולי ישראל שלמדו רמזים והוראות בעבודת ה' גם מעניני חול כיו"ב (כמו מספר הקרון במרכבת המסע, שהו"ע עראי, ועאכו"כ בנוגע לבית קבוע), ובפרט בנדוד"ד שהמספר נעשה שמו של הבית, כבפנים.

20) הן בלשון הקודש – שבע מאות ושבעים, הן באידיש – זיבן זיבעציק, והן בלשון המדינה

(אנגלית) – "סעווען סעווענטי".

21) ויצא כה, יד.

22) וישב לה, כט.

בשורת הגאולה

פרץ", ודרשו חז"ל²³ "זה משיח, שנאמר²⁴ עלה הפורץ לפניהם"²⁵.

... בשלימות דמספר שבע (שבע מאות ושבעים) נרמזת גם שלימות עבודתו של רבינו במשך כל ימי חייו, שבע עשירות שנים, שבעים שנה (תר"ם – תש"י), ועד לגמר ושלימות עבודתו בעשור השביעי בחצי כדור התחתון (מהבית שמספרו שבע מאות ושבעים), כולל גם המשך העבודה בשנים שלאח"ז ע"י דור השביעי, "כל השביעין חביבין"²⁶ – עי"ז נעשית השלימות דמעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות בכל שבעת הארצות שבעולם, ותיכף ומיד "יוסיף אדניי שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל גו'", עי"ז ש"פּרצת (בגימטריא שבע מאות ושבעים) עליך פרץ", "עלה הפורץ לפניהם".

ובכל זה ניתוסף הדגשה יתירה בתקופה האחרונה:

העבודה דהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה מ"בית רבינו" (770) הולכת ונמשכת וביתר שאת וביתר עוז גם לאחרי (עשר שנים האחרונות ב)חיים חיותו בעלמא דין, יותר מארבעים שנה (תש"י – תש"נ), באופן ד"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"²⁷, ונמצא, ש"בית רבינו" (770) הוא בבחינת "תלפיות", "תל שכל פיות פונים בו"²⁸, יותר מיובל שנים (ת"ש – תש"נ), "עד עולם"²⁹.

וענין זה מודגש עוד יותר כשרואים במוחש שהולך וניתוסף ביתר שאת וביתר עוז במספר בנ"י שבאים ל"בית רבינו", "ברוב עם הדרת מלך"³⁰ (כולל גם "מאן מלכי רבנן"³¹, ובפרט נשיא (מלך) הדור), ונעשה

(23) אגדת בראשית ספס"ג. וראה ב"ר ספפ"ה ובפרש"י.

(24) מיכה ב, יג.

(25) ולהעיר, ש"בית משיח" בגימטריא "פרצת" (770). ודו"ק.

(26) ויק"ר פכ"ט, יא. וראה ד"ה באתי לגני ה'ש"ית בתחלתו. ובארוכה – ד"ה זה תשי"א.

(27) תבוא כט, ג.

(28) ברכות ל, א.

(29) שמואל"א א, כב ובפרש"י. ירושלמי ברכות פ"ד ה"א. וראה קידושין טו, א. מכילתא

ופרש"י משפטים כא, ו.

(30) משלי יד, כח.

(31) ראה גיטין סב, סע"א. זח"ג רנג, ב – ברע"מ.

בשורת הגאולה

צורך והכרח להגדיל ולהרחיב עוד יותר את „בית רבינו“, ועד להגדלה והרחבה שהיא באופן דפריצת גדר, „פרצת“ (בגימטריא 770), כמו בנין בית חדש³².

וע"פ האמור לעיל ע"ד גודל העילוי ד„בית רבינו שבבבל“ – ש„נסע מקדש וישב שם“, והוא מקום המקדש גופי" דלעתיד, ועד שבו יתגלה מקדש העתיד ומשם יחזור לירושלים – מובן גודל הזכות דכאו"א מישראל להשתתף בגופו ובממונו³³ (וכל המרבה הרי זה משובח) בבניית „בית רבינו שבבבל“, כהכנה לירידת והתגלות מקדש העתיד תיכף ומיד ממש.

(קונטרס בענין מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל - סה"ש תשנ"ב ע' 465)

32) ועד להנחת אבן פינה.

[בערב ח"י אלול שנת תשמ"ח נערכה הנחת אבן פינה ל(הגדלת והרחבת) בית הכנסת ובית המדרש דליובאוויטש שבליובאוויטש, במעמד כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהניח האבן פינה בידי הק'. המו"ל].

33) ע"ד ובדוגמת בית המקדש – ש"הכל חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובממונם כו" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א הי"ב).

לעילוי נשמת

ותיק וחסיד אי"א עוסק בצ"צ באמונה
מסור ונתון לעשות צדקה וחסד
בעל מעשים ומרץ ורב פעלים
הרה"ח התמים ר' שניאור זלמן ע"ה
בן הרה"ח התמים ר' יצחק אלחנן הלוי הי"ד
שגלוב

מקושר מאוד לכ"ק אדמו"ר מה"מ מליובאוויטש
ממיסדי ומנהלי הארגון "פרי"
לקרב את היהודים עולי רוסיא לאביהם שבשמים
ולהכניסם בבריתו של אאע"ה
המדריך והמשפיע שלהם ורבים השיב מעון
הפיץ תורה ע"י שיעוריו הרבים
ממנהלי ופעילי מבצע תפילין וכו'
השקיע כוחות רבים לטובת שכונת המלך
ולחיזוק כבוד רבני ליובאוויטש
זכה להעמיד דורות חסידים ואנשי מעשה
נפטר בשם טוב
כ"א תמוז ה'תשס"ו
ת' נ' צ' ב' ה'

לעילוי נשמת

הרה"ח הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו' התמים
ר' מנחם מענדל ב"ר זאב ע"ה

בוימגארטן

זכה להיות שליח מיוחד

מכ"ק אדמו"ר הריי"ץ נ"ע לאירופה

הי' מקושר לרבותינו הקדושים נ"ע וגוייס לשליחותו
של כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל נשיא דורנו מלך המשיח
בשכונת כאן צוה ה' את הברכה

הי' שו"ב מומחה

ביתו הי' פתוח לכל הנצרכים במסירות ובאהבה
ועי"ז זכה לקרב הרבה מהם לתומ"צ ולקרבתם לכ"ק נשיא דורנו

ורבים השיב מעון

זכה והשאיר דור ישרים יבורך הולכים בדרך התורה
והמצוה ודרכי החסידות ומקושרים לכ"ק נשיא דורנו
וכמה מהם שלוחי המלך

נפטר בש"ט עש"ק ג' אדר ראשון ה'תשע"ט

ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י משפחתו שיחיו

לעילוי נשמת
הבחור החשוב
אהוב ונחמד לכל
יקר נפש וטוב לבב
רוח הבריות נוחה הימנו
פנחס אלימלך הלוי ע"ה
בן יבלחט"א
הר"ר שלמה אשר הלוי שליט"א
גאלדנער
נקטף בדמי ימיו
בהיותו בן אחד ועשרים שנה
בערב שבת קודש
כ"ה תמוז ה'תשס"ב

נדפס ע"י הוריו שליט"א

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095